

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG
Felolvasó szerkesztő: BRAUN SÁNDOR

Egyszévesre 14 kor., 1/2 évesre 7 kor., 1/4 évesre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Liao jang.

Budapest, szeptember 2.

(G—a) Három napig tartó gyilkos csata után, tegnap, Kuropatkin generális kénytelen volt elhagyni a liaojangi pozíciót, melyet hónapok óta megerősített. Ez a pont volt az, amelyen a két hadseregnek egymás ellen kellett támadnia, hogy a végső, elhatározó ütközetet megvívja és végleg döntsen Japánországot tengeri hatalma felett. Ma tehát, ha a Liaojiang esletről szóló hírek csakugyan igazak, úgy áll a dolog, hogy a Sárga-tengeren Japán az ur, az orosz flotta szét van verve s a Liaojiang alatt fölszabadult, győzelmes japán csapatok egy része most már mehet a Port-Arthurt ostromló csapatok segítségére. Port-Arthur elfoglalásával aztán be van fejezve a háboru első része. A második rész talán a balti flotta megérkezésével kezdődik, de ez már nem lesz veszedelmes Japánra nézve. Ugy áll hát a dolog, hogy a liaojangi vereség a tenger feletti uralmat szerezte meg Japánnak. A Sárga-tengeren ma már nem parancsol Oroszország. Pedig a háborunak a tenger feletti uralom volt az egyetlen célja. A tengerre volt Oroszországnak szüksége, mint ahogy az embernek levegőre és vízre van szüksége. Tenger nélkül nem tud megélni Oroszország s ennek fölismerése adta kezébe a fegyvert. Ma a fegyvert kiragadták a kezéből.

Kuropatkin serege futva-fut Mukden felé. Bekerítve, iszonyatosan

megfízdelve keresi azt a buvó-helyet, amelyen vérző sebeit bekötözheti s bevárhatja, amíg az anyaországból segítséget kaphat. Amde amíg ez a segítség megérkezik, Japán sem marad téfelen. Még neki is vannak segédesapatai s bár a háboru első, véres időszakában igen nagy veszteségeket szenvedett, seregei még mindig haragra készen állanak, erősek és minden akcióra alkalmasak. Ha tehát el lehet fogadni azt, hogy a liaojangi csata most már végképp megpecsételi Port-Arthur sorsát is s így valósággal a háboru első szakának befejezését jelenti, úgy bizonyos, hogy Oroszország a legkétsebbeesettebb viszonyok közt megy bele a háboru folytatásába. Ez a helyzet talán meg fogja érlelni a békességes hajlamokat s arra fogja bírni az orosz politikát, hogy engedni fog azoknak az egyre hangosabb követeléseknek, amelyek az anyaországban fölhangzanak a békeért. Lehet, hogy a nemzeti becsület jelszava alatt tovább folyik a borzasztó küzdelem abban a reményben, hogy a liaojangi hegyek közt valahol megbújít a végső, amely visszafizeti a japánoknak a mai győzelmet. A nemzeti becsületnek újból milliókat fognak áldozni. Ujból ezer meg ezer embert visznek a vágóhídra és a liaojangi hegyeket újból tüzkádó-hegyekké fogják átváltoztatni. Ki érti meg ebből, hogy a nemzeti becsületnek csakugyan van valami köze az em-

beri tisztességhez? Ki fog lelkesedni ezután a nemzeti becsületért, ha azt így fogják fel s ilyen áldozatokat hoznak érte?

Az orosz-japán háboruban már történt egy kísérlet arra, hogy az istent belekeverjék a háboruba. A keresztény isten volt, akit Stössel tábornok ütközetbe küldött a japán isten ellen. Ez a kísérlet csunyamódon dezavualta Stössel tábornokot. A keresztény isten jónak és szelídek bizonyult, nem ártotta bele magát a küzdelembe, mert különben Liaojiangnál az oroszok nem futottak volna. Így kell megmagyaráznunk a dolgot, ha csak azt nem akarjuk, hogy az a föltevés kapjon lábra, hogy az isten nem tud segíteni. De ha a hadvezérek és politikusok így belekeverik az istent a játékba, akkor ne csodálkozzanak az istenben való hit megrendülésén.

Ez az istennel való játék volt az első veszedelmes appelláta a háboruban. Ugyanilyen veszedelmes lehet az, ha az oroszok nem elégednek meg az eddigi vereségekkel, hanem a nemzeti becsület védelme és jelszava alatt tovább provokálják a japán istent. A nemzeti becsületet épp úgy lejárathatják, mint ahogy lejáratták a hitet. És akkor? ... Akkor ugyan kinek, minek a nevében fognak véres harcokat vívni a nemzetek?

A liaojangi véres csata napján, amelyen harmincezernél több ember halt meg, amelyen a körülfekvő he-

T Á R C A.

Nini szemei.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Ady Endre.*

Ninit sétálni vitte a mama. Nap sütött és ezereken jártak-keltek az emberek. Sok kis fiút és sok kis leányt látott Nini. A fiúk többnyire csunyak voltak. Inkább a kis leányokat nézte Nini. Azoknak is volt mamájuk, de egyiküké sem volt olyan szép, mint az övé. A kalapokja is szebb volt Nininek. A ruhája gyönyörű kéék. Érezte, tudta Nini, hogy sokan nézik őt és a mamát. Szeretett volna egy kicsit ugrálni örömben, de a mamának nagy gondja lehetett. Nini néha firkászva, öreges részvétellel nézegetett a mama szigoru arcába. A mama ilyenkor egy kicsit megrángatta a Nini kezét s Nininek méltósággal és nagyon komolyan kellett a mama kezén tartva lépkednie.

A Duna-partra értek. Nagy volt itt a nyüzgés. A fényes víztől szinte szédült Nini. De különben olyan vidámitó volt itt mindegy, hogy Nininek nagy beszélgető-kedve támadt:

— Mondjad, mama, fogok már én is írni, mint a házmesterék Lilije? Én tudnék írni, ha te meg a papa engednétek.

A mama nem figyel. Mintha a hegyeket nézné a mama, Nini csodálkozik a mamán. Ez a

mama olyan szép és nagy asszony s néha olyan, mint egy kis gyerek. Türelmetlen már Nini:

— Hát mondjad, mama. Én is fogok írni tintával? Kell majd iskolába járni? Lili nem sokkal nagyobb, mint én.

A mama megrántja a Nini kezét újra s ez Nininek fáj. Már-már haragszik Nini.

— Hát jó. Te sohasem beszélsz velem. Majd megkérdezem a papától ...

— Nini, ne légy mindig olyan csacska. A házmesterék Lilije már nagy lány. Hétéves. Nem is szabad neked már olyan nagy lábnyal játszani. Majd te is fogsz írni, iskolába járni, ha olyan nagy leszel. De csak ha jól viseled magad. Nem szabad ám mindig beszélni. Az nem szokás. Az csunya. A papa is haragszik érte. Neked csak akkor kell beszélni, ha kérdeznak valamit. Tudod? ...

Nini nem tudja. Nem érti, hogy neki miért nem szabad beszélni s a mama miért nézi inkább a hegyeket, mintsem ő vele, Ninivel, beszéljen. Ez megalázó. Ez nem járja. Ő vele sem a papa, sem a mama nem szeretnek beszélni. És már összefacsorodik a Nini szivecskéje. Mindjárt sir Nini. De ime hirtelen megáll a mama ... Nini nem akar lünni a szemének. A szép Szabó bácsi. Milyen régen nem látta ezt a Szabó bácsit Nini. Pedig ez egy nagyszerű bácsi. Bolondos és beszédes. Milyen pompás bonbonjai vannak s hogy szereti ez őt, Ninist!

— Szabó bácsi, Szabó bácsi! ...

Egyszerre megszépül a világ a Nini nagy, nefeletekké szemében. Ez a jó Szabó bácsi. A mama elbocsátja a Nini kezét. Két kéz is kevés ahhoz a sok bonbonhoz. Szabó bácsi bolondozik. A szeméit csókolja Nininek és Nini hallja, mit mond Szabó bácsi a mamának:

— Csodálatos szép szemek van a Nininek. Szinte szebb, mint a mamájáé.

Álló, szabad odamenni a kirakathoz megnézni a képeket. Nini olyan boldog. De jó bácsi ez a Szabó bácsi. És azt mondta, hogy neki, Nininek, csodálatos szép a szemek. Nini majszolja a bonbonokat a kirakathoz. Ni, tükör is van itt. Nini nézi a szemét. Fölynyitja erősen, szinte fáj. A tükörben úgy ragyog a két nagy, tiszta, nefeletekké szem, mint két mesebeli vízi virág. Szebb, mint a mamáé. Ezt mondta Szabó bácsi. És Nini majszolja a bonbonokat a tükör előtt. A járólélek nézik Ninist gyönyörűséggel. Nini egészen elfelejti a mamát, Szabó bácsit ...

— Nini, Nini! ...

A mama szól. Nini átszalad az úton. Szabó bácsi csókolja a mama kezét s menni akar. Nini ezt nem tartja helyesnek.

— Aranyos Szabó bácsi. Ne menjen. Jöjjen velünk haza. Legyen mindig ott.

Szabó bácsi nevet. A mama busan szól Nininek:

— Szabó bácsinak nem szabad velünk jönni. Soha. Érted, Nini? És neked soha szabad be-

gyek tüzet okádtak, amelyen szinte páratlan tömegekben álltak egymással szemben a gyilkolásra kész tömegek, Európának csak egy óhajta s egy forró vágya lehet. Az, hogy a nemzeti becsületet értelmezzék végre becsületesen. Veszett csapatokat okosan elviselni, van olyan bölcsesség, mint próbát tenni arra, hogy a vere-segeket meghosszadják.

Az orosz-japán háború.

Budapest, szeptember 2.

A tokiói jelentések egy része megerősíti a tegnapi szenzációs táviratot, amely szerint a japánok kemény küzdelem után bevették Liaojangot. Az oroszok visszavonulnak észak felé, de visszavonulásuk inkább meneküléshez és vad futáshoz hasonlít, mint ahhoz a hadművelethez, amelyben *Kuropatkin* a félvilág mesternek kiáltotta ki. Az orosz fővezér az utolsó napok véres csatái után csak kettő közt választ-hatott: kikergetve Liaojang déli vidékéből, a város falaihoz szorítva és mindkét szárnyon bekerítve, választania kellett az orosz seregnek, vajjon az ellenség ellenállhatatlan rohamával szemben elhagyja-e Liaojangot és még tovább északra Mukden felé hátrál, vagy pedig a város erődítései közé menekül. Az utóbbi egyet jelentett volna az orosz sereg teljes bekerítésével, mert a japán hadoszlopok ugy keleten, mint nyugaton már oly mesz-szire előrenyomultak, hogy *Kuroki* és *Oku* tábornokok csapatai a legrövidebb idő alatt a Liaojangban álló *Kuropatkin* tábornok háta mögött kezet nyújthattak volna egymásnak. Az orosz fővezér, úgy látszik, észre-vette még elég jókor, hogy hadseregének lidve jobban biztosítva van Mukdenben, mint Liaojangban és azért a visszavonulá-sra határozta el magát. De ennek a visszavonulásnak az előző napok borzal-mas csatái után kevés köze van a nagy stratega előre megállapított és felmagasz-talt terveihez.

Velicso tábornok, az orosz Vauban híába pazarolta nagy tudományait a liaojangi

erődítésekre és az orosz műszaki katonák céltalanul emelték a rengeteg sáncokat és földműveket, *Kuropatkin* tábornok nem érezte magát biztonságban az erődítések közt és halomra döntve minden tervét, amelyeknek végrehajtásától csudákat vártak a Néva partján, kimenekült abból az egérfogóból, amelyet az eszes ellenség állított neki. De még nem dicsérheti a lement napot, mert ki tudja mit hoz a holnap. Nyakában van-nak a japánok és nagy részük talán már átkelt a *Taitseho* jobb partjára.

Meddig fog tartani, míg a három egye-sült japán sereg az orosz sereg menekülő zömét utolérheti? Emlékeztünk rá, mily leírásokat olvastunk a délmandsuriai utak-ról az esős időszak alatt. A liaojang-muk-deni országút, amely vagy 60 kilométer hosszú, nem sokkal jobb, mint a többiek, egy európai országúttal össze sem hason-lítható és köröskörül járhatatlan, mocsárrá, sok helyütt tóvá dagadt síkság. Ehhez járul még egy más körülmény is, amely a jelen-legi helyzetben a legválságosabb követke-ményeket vonhatja maga után. *Kuropatkin* tábornok bizonyára előkészítette a visszavonulást, legalább nemrég sokat olvashat-tunk róla, hogy a társzekerek végtelen raja vonul Liaojangból Mukden felé.

A nagynehezen tova döcögő óriási számú társzekerek közt, amelyek az or-zságot egész szélességében elfoglalják, elzárják és eltorlaszolják, kell keresnie a menekülés útját az ellenségtől üldözött orosz seregnek.

A vasutat nem *Kuropatkin* vert hadai számára találták föl eltekintve attól, hogy a szibériai vasút nem győzné a menekülő hadsereget elszállítását, a liaojang-mukdeni vasuti összeköttetést elvágta az ellenség.

Kuropatkin most már küldheti biz-tató jelentéseit a cárnak. A csüggedőket vigasztalni szép emberi vonás, de a nagy hadvezérekről ezt sohasem jegyezte föl a történelem.

Liaojang bevétele.

Köln, szeptember 2.

A *Kölnische Zeitung* Tokióból teg-napi keletű táviratot kapott, amely megerősíti, hogy a japánok szeptem-

ber 1-én bevették Liaojangot. *Kuro-patkin*nak a cárhoz intézett távirata a Liaojangnál vívott ütközetben elesettek számát eddig mind a két részen 10—10.000 emberre teszi.

London, szeptember 2.

Megerősítik azt a tegnapi híresztelést, hogy a japán egyesült seregek Liaojangot bevették. A japánok tegnap nagy erőfeszítés után visszaverték *Kuropatkin* hadait és elfog-lalták Liaojangot. Csütörtök reggel a japán sereg balszárnya a Siulipun-magaslatok előtt, a Susan-hegytől nyugatra álló orosz centrum ellen támadt. A roham este érte el tető-pontját és olyan erős volt, hogy az orosz harcvonalat áttörték a japánok, *Kuropatkin* pedig parancsot adott a gyors visszavonulá-sra. Ugyanakkor a japán jobbszárny is támadásba ment át s ez az orosz csapato-kat annyira megbontotta, hogy a visszavo-nulásból fejlettség és vad futás lett. Liaojangot a japánok rohammal vették be.

Az itteni japán követség nem hivata-talos jelentést kapott, hogy *Kuroki* serege megkerülte *Kuropatkin* seregét északról s az oroszok centruma, valamint jobbszárnya tel-jes visszavonulást kezdett.

London, szeptember 2.

A *Reuter-ügynökségnek* jelentik Tokió-ból: A japán balszárny ma, pénteken haj-nalhasadtakor megkezdte az oroszokat a *Taicse folyó felé szorítani*. A jobbszárny *Hejingtaj* közelében kezdte meg a harcot. A japán veszteségeket hétfő óta 10.000 emberre teszik.

London, szeptember 2.

A tokiói lapok ma reggel azt jelentik, hogy a japánok már tegnap megszállták Liaojangot. Sanghaiban ugyanez a híresz-telés van elterjedve és hozzátesszik, hogy az oroszok vad futásban menekültek. Tegnap éjjelkor a japán hadsereg vakmerő táma-dást intézett a *Ksinituntól* nyugatra és a Sausantantól nyugatra lévő magaslatok ellen. A japánok áttörték az oroszok vonalát és tarthatatlanná tették az orosz pozíció-kat. Tokióban már tegnap délelőtt meg volt-tak róla győződve az emberek, hogy *Kuro-patkin* hadserege teljes vereséget szenvedett s Liaojang néhány órán belül a japánok pré-dája lesz. Ojama tábornagy azt jelenti *To-kióba*, hogy a Liaojang ellen intézett táma-

szelni Szabó bácsiról. Ha egyszer Szabó bácsiról beszélés, a papa rögtön meghal. Érted, Nini?

Nini dehogy érti. Megrezzek kicsi testében, irtóztva néz Szabó bácsira. A papa meghal? Jaj. Az édes papa, a jó papa... Vajjon miért? Szabó bácsi meg akarja csókolni a Nini szeméit s Nini nem hagyja.

— Menjünk haza, mama — siránkozik Nini.

— És mintha a mama is sirna. Nini úgy látja.

— Ne szólj Szabó bácsiról, Nini. Soh'sem szabad beszélni a papa előtt Szabó bácsiról.

Soha?... Vajjon miért? Olyan jó ember a papa. Szabó bácsi is olyan jó ember. És hát ha-zudjék Nini? A papa azt mondta, hogy ha Nini egyszer hazudik, ő rögtön meghal. Most meg a mama azt mondja, hogy ha Szabó bácsiról beszél Nini, meghal a papa. Óh, a szegény, jó papa!... Nini szepegeve megszólal:

— De hazudni nem szabad, ugy-e mama?

— Nem szabad hazudni sem, Nini. Nem kell beszélni. Hallgatni kell. Érted, Nini?

Már otthon körül járnak a mama és Nini. A mama is vidámabb. Nini is jókedvűen nézi most már ezt a nagy, napos, lármás világot, mely hajh, az ötvenes leánykát is megrohanja néha a maga gondjaival és átkaival.

A szobaleány Nininek újságolja először, hogy itthon a papa. Nini tapsol:

— Rögtön ebédelünk ugy-e, mama?

Hess, elszálltak a csunya gondok. Még a papa szakálla sem szúrja most úgy a Nini ar-

coskáját, mint máskor. A mamát is megcsó-kolja a papa. Gyöngyvirág a terített asztalon. Az ebédlő sugaras és derűs. Nini úgy szeretne be-szélgetni. Lám, a mama és a papa mosolyogva, sokat-sokat beszélnek. Leülnek az asztal mellé. Nini szemben ül egy nagy tükörrel.

Ebéd után Nini szeretné, ha a bonbonjaiból maradt volna egy pár. A mama azt mondta az után, dobja el. A papa ne lássa meg. Nehogy megtudja, hogy Szabó bácsival találkoztak. És Nini elszomorodik újra. Valami sejtés égeti kicsi lelkét. Vajjon nem hazudik-e ő most a pa-pának? Vajjon... A mama mondta. Szegény, jó papa rögtön meghalna. Hazudni sem szabad és Szabó bácsiról sem szabad beszélni. Bizony-nyal meghalna a papa akkor...

A mama és a papa bementek a szalónba. Nini is besettenkedik. Egymás mellett ülnek a mama és a papa. A papa néha hangosan nevet. Milyen jókedvű most a papa! Ez tetszik Nini-nek. Ritkán szokott nevetni a papa. Most nevet és édesen beszél a mamával. Nini hallja:

— Ezek a szemek... Ezek a boszorkány-szemek. Milyen csodálatos szemek, milyen szép szemek!... A legszebb szemek!...

Nini olyan boldog, hogy a papa így beszél a mamával. Már nem is tudja nagy kedvét tar-tóztatni. Odamegy a pamlag elé, amelyen a mama és a papa ülnek:

— Hát az én szemeim, papa? Ugy-e, szépek? Nézzed csak!...

— És kinyílik nagyon-nagyon a Nini két szeme, a két nagy, mesebeli, vízi nefelejts. Be is futja őket a könyv a nagy feszítéstől. A papa nevet. Megcsókolja Ninit s boldogan mondja:

— Szépek. Nagyon szépek a szemeid, édes kis ördögöm. Majdnem olyan szépek, mint a mama szemei.

Ez nem elégíti ki Ninit:

— Papa, az én szemeim még szebbek a mamáéinál is. Bizony szebbek. Nekem mondták...

A mama fölkel a papa mellől s ránéz Ninira. A papa kéri Ninit:

— Ki mondta ezt neked, te kis dáma?

A mama fehérceru és haragos:

— Ezt a gyereket elrontják a cselédek és a házmesterék Lilije. Nini, te illetlen vagy és ha-zug!...

Nini megborzad. Ijedten néz a papára. Hogy ő hazug? Jaj, még elhiszi a papa. Nini sirva fakad:

— Papa, én nem vagyok hazug. Nekem ma mondta egy bácsi, hogy szebb szemem van, mint a mamának...

— És reszketve sir Nini. A mama kiabál és a vállát fogja Nininek:

— Te hazug, te undok, rossz kis béka!...

— Papa, nem hazudok!... Szabó bácsi mondta. Ma beszélgettünk Szabó bácsival...

Ropp!... Nini azt hiszi, hogy most már vége a világnak. A papa csak rátette a kezét egy

dás megkezdése óta veszteségei igen súlyosak. *Kuroki* hadserege augusztus 24—28-ig 2225 embert veszített el, a többi táboruk még nem küldött jelentést veszteségeiről.

London, szeptember 2.

A tokiói utolsó táviratok megerősítik, hogy *Liaojang* a vasutállomással együtt tényleg a japánok hatalmába került. Tegnap délután a japán centrum egy osztálya megrohanta a vasutállomást. Az orosz sereg kétségbeesett erőfeszítést fejtett ki, hogy a vasutvonalat megtarthassa és a vonatokat elindíthassa.

London, szeptember 2.

Az a híresztelés, hogy a japánok *Liaojangot* elfoglalták, megerősítést nyer. A japánok tegnap borzasztó támadással elfoglalták *Liaojangot* és az orosz főhadserőt megverték. Csütörtökön reggel a japán balszárnya megostromolta a *Sinlitun*-magaslát, amely a *Susan*-hegytől nyugatra van. Ezen a hegyen volt az orosz hadsereg centruma. A japánok támadása oly ellenállhatatlan volt, hogy áttörték az oroszok vonalát és *Kuropatkin* azonnal rendeletet adott ki a visszavonulásra. A japánok támadása az oroszok jobbszárnya ellen szintén az oroszok valóságos megfutásával végződött, mire azután *Liaojangot* ostrommal elfoglalták. Még eddig nem lehetett megállapítani, hogy vajon elfoglalták-e a japánok a *liaojangi* hidat is.

Tokio, szeptember 2.

(Reuter.) Mint ide jelentik, *Liaojangban* tűzvész dühöng.

London, szeptember 2.

A manduriai haretéren gyorsan váltakoznak az események. A japán sereg bevonult a lángba borult *Liaojangba* és ott ütötte fel a főhadiszállást a japán seregek fővezérsege. *Kuropatkin* szétvert hada vad futással menekül Mukden felé.

Csaták *Liaojang* és *Mukden* között.

Páris, szeptember 2.

Magánjelentések közlik, hogy *Liaojang* és *Mukden* között nagy csaták voltak. A mukdeni helyőrség egy része a *Liaojangból* elindult csapatok erősítésére ment.

székre s a szék összetört. Aztán hahotázik a papa. Hátraveti magát a pamlagon. Az arca vörös, mint a paprika. A szakállja olyan különösen mozog s a szemek fehérnek látszik... A mama sikoltozik... Berohan a szobájába. Az ajtó bezárja. A csengő berreg. A cselédek tul a folyosón szaladnak a mamához...

Nini kiszalad az ebédlőbe... Jaj, mi lesz? Ó, Nini, nem akart hazudni. És most mégis meghal a papa, mert ő, Nini Szabó bácsiról beszélt. De mikor a mama azt mondta, hogy ő hazug. A papa távozik. Keményen topog. Olyan különös. Rá se néz Ninire. Ott benn a mama vagy sir vagy kacag. Nininek nem szabad bemenni. Kicsi feje majd szétszakad a gondoktól, kicsi szive majd kiröpül Nininek. Ó, milyen szomorú az ő élete, a Ninie. Vajjon meghal-e a papa és mi lesz a mamával?... Jaj, jaj csak ő értendő ezeket a dolgokat...

A sírásban kifárad Nini. Nincs, hová menni. Odasompolyog a tükkör elé, melyet úgy megszeretett az ebéd alatt. Erősen felhuzza a szemhéjait. Egy kicsit vörösek a Nini szemei. De talán így még szebbek. Nézi Nini nagy büszkeséggel s gyönyörűséggel... Mosolyognak a harmatos, nagy gyermekszemek. Mint a mesébeli vízi nefelejtsek vörösárnýéku, rejtelmes hajnalokon...

A nagy csata.

London, szeptember 2.

Oyama tábornagy *Kuropatkin* tábornokot *Liaojangnál* megverte. Az oroszok kiűrtették *Liaojangot*, mely immár a japánok kezében van. A *Liaojang* és *Pétrovár* közti táviró már tegnap óta nem működik. A Mukdenbe vezető vasuti vonal egy része le van rombolva és az észak felé vivő országutat teljesen *Kuropatkin* csapatai, ágyúi és társzekerai veszik igénybe, aki még a legutolsó pillanatban is meg akarja kísérelni, hogy a japánok által való bekerítés alól magát kivonva, utat törjön magának Mukden felé.

Az összes reggeli lapok felhívják a figyelmet arra, hogy a japánok eddig micsoda matematikai pontossággal dolgoztak, hogyan vonultak fel végre a mult héten mind a három seregükkel egyidejűleg *Liaojang* előtt és hogyan gondoskodott *Oyama* tábornagy idejében arról is, hogy azok a csapatok, melyeket *Kuroki* a *Taice* folyón át két országuton nyugat felé küldött, idejekorán és elegendő erővel elérjék a Mukdenbe vezető vasutvonalat és országutakat, hogy a menekülő oroszok útját sikeresen elállhassák és *Kuropatkin* ott mindaddig feltartóztathassák, míg *Oku* és *Nodzu* utána siető seregei *Kuropatkin* teljesen körül nem veszik. Két körülmény készítette *Kuropatkin* tegnap arra, hogy a sürgős visszavonulást elrendelje és pedig egyfelől az *Oku* tábornok vezénylete alatt álló japán csapatoknak a *Sausan*-hegyről, *Liaojangtól* délnyugatra elért sikerei és másfelől az, hogy őrijáratok hirtelen azt a jelentést hozták, hogy *Kuroki* egyidejűleg már pontonhidakat vert a *Taice* folyón és ezenfelül az új folyamán a folyó egyik gázlóján egy teljes hadosztálylyal, ágyúkkal és lovasággal már át is kelt és hogy ez a hadosztály felerészben egyenesen nyugat felé, felerészben pedig széles ívben az *Erltao* szénhegyek körül, a Mukden felé vezető országút, illetve vasutvonal felé vonul. A *Sausan*-hegyről vívott ütközet olyan haditénye volt a japánoknak, melyhez hasonlót csak keveset jegyzett fel a haditörténelem. A *Sausan*-hegy 900 láb magas földdomborulat, annak a vasutnak a mentén, mely délről *Ancsancsanon* át egyenesen *Liaojangba* vezet.

Az oroszok itt védműveiket hónapokon át építhették és kétségtelenül erősek is voltak ezek a védművek, mert szerdán este tíz órakor, amikor a tüzelést mind a két részen beszüntették, a japánoknak csak több órai szakadatlan roham után sikerült az oroszokat állásukból visszazoritani. Az oroszok akkor kétségtelenül azt hitték, hogy a harc erre a napra már befejeződött, de *Oyama* tábornok rövid pihenés után parancsot adott csapatainak, hogy újabb támadást intézzenek és az orosz hadállást mindenáron vegyék be. A *Sausan*-hegy elleni támadást erre szerdán újra elkezdték és azt a holtra járadt csapatok nem csökkent heveséggel éjfélig folytatták. Csütörtökön hajnali szürkületkor újra támadtak és végre célt értek. A dombláncolat, amely a *liaojangi* síkságot délről és keletről körülveszi, át volt törve és *Liaojang* tarthatatlanná vált.

Hogyan alakult ezután az oroszok visszavonulása, arról csak kombinálni lehet, de a *Times* figyelmeztet rá, hogy milyen szűkek *Liaojang* külvárosainak utcái és micsoda nehézségek tornyosulnak *Kuropatkin* elé, amikor azokon, valamint a temetőn, szántóföldeken és falvakon nehéz vonatcsapataival, ágyúival és óriási csapat tömegeivel átvonulnia kell, mielőtt a szabadba jut, hol aztán gyorsabban vonulhat vissza. A *Taice* folyó áthidalása az utászoknak nem fog nehéz munkát adni és kétségtelen, hogy az oroszok erről már előre gondoskodtak, de ennek dacára kétségtelenül óriási lesz a zűrzavar, amikor mindezek az embertömegek és szekerek a folyón átkelni fognak.

Tokio, szeptember 1.

(Reuter.) Este itt a *Liaojang* körül folyó heves harcrol csak annyit tudtak, hogy hajnal felé *Oku* hadserege az oroszok jobbszárnyát és centrumát a déli vonalon megtámadta és kényszerítette, hogy állásait feladja, valamint hogy az üldözés folyamát-

ban van. A keleti vonalon folyó heves ütközet eredménye és kimenetele még ismeretlen. Azáltal, hogy az oroszok jobbszárnya és centruma a déli vonalon feladta állásait, az oroszok balszárnya veszélyeztetve van. Az oroszok baloldalt álló hadereje azonban erős és esélyes képes a támadók ellen védekezni és a súlyos helyzetből kiszabadulni. Abban a kérdésben, hogy *Liaojang* megszállása megtörtént-e, még kétségek forognak fenn. A hivatalos jelentések erről nem tesznek említést.

Tokio, szeptember 2.

(Reuter.) A *Liaojangot* támadó baloldali hadsereg vezérkarának távirata jelenti, hogy *Oku* tábornok az orosz jobbszárnyat és a centrumot egy éjjeli támadással megverte. A japánok szerdán délután erősen megvetették lábukat *Hadinintau* közelében. A vezérkar főnöke jelenti továbbá, hogy a japánok *Haincsianseu* magaslatot *Susan*putól nyugatra csütörtökön reggel 3 órakor megszállták, miután sikeresen éjjeli támadást intéztek az orosz hadállás ellen.

Tokio, szeptember 2.

(Reuter.) A *Liaojang* melletti ütközetet ma hajnalban folytatták. A visszavonuló orosz főszere sorsa az orosz balszárny vitézségétől függ. Mielőtt *Kuropatkin* megkezdte visszavonulását, balszárnyat kelet és észak felé megerősítette abban a reményben, hogy *Kuroki* előrenyomulását feltartóztatja és avval a szándékkal, hogy visszavonulási útját és az összeköttetéseket fedezze. A visszavonulás fedezésére rendelt haderő főereje úgy látszik *Hajingtaj* közelében van összpontosítva, melyet *Kuroki* csütörtökön délelőtt tizenegy órakor támadott meg. A csata kimenetele még ismeretlen. Az orosz jobbszárny üldözéséről csak kevés részlet ismeretes. Az oroszok nyilván lassan mozognak, miközben csak lépésről-lépésre engedik át a tért a japánoknak. Az összes táviratokból kiérzik, hogy az oroszok *Liaojangot* ma reggel még megszállva tartották. A japánok, mint jelentik, több mint 25.000 embert vesztekett hadtáborokban és sebesültekben.

Japán bombázás orosz ágyúkkal.

Tokio, szeptember 2.

Oyama tábornagy jelenti, hogy az ellenség nem volt képes a japánok heves támadásával szemben helytállani és szeptember 1-én visszavonult *Liaojangba*. A balszárnyon és a centrumban lévő japán hadoszlopok üldözték az ellenséget, mely nagy zavarodásban igyekezett a *Taicheo* jobbpartjára visszavonulni. Az elfoglalt 10 és fél centiméteres ágyúkat a *liaojangi pályaudvar* bombázására használták fel. A japánok jobbszárnya az ellenséget szeptember 1-én *Hajingtaj* mellett *Liaojangtól* északnyugatra 15 mérföldnyire támadta meg. A japán veszteségek augusztus 29-ike óta vagy 10.000 embert tesznek ki.

Páris, szeptember 2.

Az *Echo de Paris* közli, hogy *Kuropatkin* seregét a japánok körülzárással fenyegetik. Az orosz sereg sietve vonult éjszaka Mukden felé, hogy a postát és a vasutvonalat megvédje.

A mukdeni vasutvonalat elvágták.

Mukden, szeptember 2.

Tegnap este a vasuti közlekedés *Liaojang* felé megszakadt. Az utak járhatatlanok.

Kuropatkin távirata.

Páris, szeptember 2.

Az *Echo de Paris* pétervári tudósítója táviratozza:

Kuropatkin legutolsó, ma délután 2 órakor Pétervárra érkezett távirata jelenti, hogy a visszavonulás éjszaka teljes rendben ment végbe. Egy hadtest arra volt rendelve, hogy *Kuropatkin* visszavonuló seregétől lehetőleg távol tartsa *Oku* seregét, míg *Iranov* 10.000 főnyi hadoszlopa a japán jobb szárny feltartóztatásával volt elfoglalva.

Kuropatkin számít az európai 5. és *Linevics* 6. hadtestének megérkezésére.

Port-Arthur ostroma.

London, szeptember 2.

Khinaiak, akik két nap előtt hagyták el Port-Arthurt és a japánoknak a Kincsu-öböl melletti vonalán átjöttek, azt beszélik, hogy a japánok négyórán heves bombázás után a tenger felől bárkákon hirtelen csapatokat szállítottak partra és ezekkel Kwangkincsan erődt, amely a Tigris-fark-öbölöstől keletre és a várostól háromnegyed mérföldnyire fekszik, elfoglalták. Az erőd kevés emberből álló orosz helyőrsége jobbadán élelmi-szereknek az erődbe való beszállításával volt elfoglalva. A japánok csak kis ágyukat vihettek a harcra. Az oroszok hirtelenében fából és páncéllapokból összetákoltt védfal mögé vonultak és a városba vezető utat kitarással védelmezték. A japánok nyugaton is elfoglalták egy kis erődöt. Liaotiesanban tutajokon szállítottak partra csapaterősítéseket. Ismét az oroszok, miután visszafoglalták, most erősen tartják. Az oroszok a japánokat Poliszvangból is kiűzték. A japánok most a Tigrisfark félszigetet bombázzák.

London, szeptember 2.

A Reuter-ügynökség Csifuból azt a jelentést kapta, hogy ott az orosz drótnélküli táviróberendezést eltávolították. A szerdáról csütörtökre virradó éjjel ismét heves ágyuzást hallottak Port-Arthur felől. Sir Robert Hart elrendelte, hogy az Independent gőzös akadálytalanul elhagyhatja a kikötőt. Egy japán cirkáló és két torpedó-naszádrömböt láttak Csifu közelében.

A bűnbak.

Páris, szeptember 2.

A Matin csifui tudósítója khinai kikötőbe menekült orosz matrózoktól azt hallotta, hogy a port-arthuri flotta Alexejev egyenes parancsára tört ki a kikötőből. Alexejev Kuropatkin és Skridlov tanácsa ellenére intézkedett így. Hogy Makarov sorsát elkerülje és Pétervárról jött utasítás szerint Skridlov Vladivosztkban maradt, amikor három cirkálóját kifutotta a tengerre. Skridlovot ezért tengerésziszti körökben keményen elítélik.

Páris, szeptember 2.

Pétervárott Alexis nagyherceg, tenger-nagy elnöklelte Alex tanácsot tartottak az azon elhatározásról, hogy Uchtomskij herceget a Port-Arthurnál tanúsított engedetlensége miatt Vladivosztkban haditörvényszék elé állítják. Skridlov tengernagyot tanúként fogják kihallgatni s akkor Skridlovnak alkalma lesz igazolni azt a parancsát, amelylyel elrendelte, hogy a hajóraj kifusson Port-Arthurból.

Éltűnt és megkerült orosz ágyúk.

Páris, szeptember 2.

A Matin csifui tudósítójának jelentése szerint háromszáz ágyút, amelynek az orosz vezérkar tervei szerint Mandzuriában kellett volna lenni, nem találták meg. A legénység megvolt, de az ágyúk hiányoztak. Most végre megtalálták az ágyúkat egy pétervári arsenálban.

Korea pétervári követe.

Tókió, szeptember 2.

(Hivatalos.) Szóulból jelentik, hogy Li pétervári koreai követet kormányja szeptember 1-vel felmentette állásától.

A hatalmak intervenciója.

Berlin, szeptember 2.

Diplomáciai körökben komolyan beszélnek az intervenció megkezdéséről. Előzetes tanácskozások már voltak e részben és a viszonyok éppen-séggel nem kedvezőtlenek a békeközvetítésre nézve. Az eddigi tanácskozások megelégték a diplomáciában azt a véleményt, hogy Koreát mindenestre meg kell hagyni Japánnak, de nem szabad megengedni, hogy Mandzuriában is Japán vegye kezébe a domináló szerepet. Az intervenció gondolata ezután Anglia, Amerika és Franciaország részéről indul ki. Az amerikai Egyesült

Államok attól félnek, hogy Japán terjesztendő politikájának végső célja: hiszoritani Kelet-Ázsiából a nyugati hatalmakat és ezzel Japán egy az európai, mint az amerikai kereskedelemre Kelet-Ázsiában megsemmisítő csapat mérhetne, mert elzárhatja, ha majd elég erőnek érzi magát, az európai és az amerikai kereskedelem előtt egész Kelet-Ázsiában a kapukat. Most még könnyebb ezt megakadályozni, mint később, amikor Japán egy diadalmas hadjárat után nagyobb pretenziókkal léphetne fel Oroszország ellen. Ezt kikerülendő, az intervenciók már hamar meg kell kezdődnie, még mielőtt a háború Oroszországra nézve végzetes fordulatot venne.

HIREK

Budapest, szeptember 2.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Lukács pénzügyminiszter Gastein fürdőről Ischibe utazott. — Gróf Goluchowski ma egy napra beteg testvére látogatására Kissingenbe utazott. — Mária Valéria főhercegnő ma délután gyermekeivel és kíséretével Ischlból hazautazott Wallseebe.

— József főherceg Tátrafüreden. Tátrafüredről jelentik, hogy József főherceg ma feleségével, Klotild főhercegnővel és leányával, Erzsébet főhercegnővel hosszabb tartózkodásra oda érkezett.

— Budavár visszavétele. Ma kétszáz-tizenhét évesen, hogy a magyarok a törököktől visszafoglalták Budavárát. Az évforduló alkalmából az idén is hálaadó istentisztelet volt a vártemplomban. Az ünnepi misét Nemes Antal apát celebrálta fényes segédlettel.

— Edvárd király elutazása. Marienbadból táviratozzák, hogy Edvárd angol király ma délután 2 óra 45 perckor több-heti kuráját befejezve elutazott Marienbadból. A pályaudvaron bucsuzásra megjelent Plunket bécsi angol nagykövet, gróf Mensdorff londoni osztrák magyar nagykövet is. Az állami és városi hatóságok képviselő előtt a király teljes megelegedését fejezte ki marienbadi tartózkodása felett. A király Frankfurtur és Kölnön át utazik haza.

— Az új székesi püspök. Iglórol jelentik: Dr. Párvy Sándor, az új székesi püspök, szeptember 11-én foglalja el püspöki székét. Az installáció, tekintettel az országszerte érzett csapások s kivált az egyházmegye népre nehezédő sanyarubb helyzet által keltett hangulatra, minden nagyobb külső ünnepekkel mellőzésével fog végbemenni. Így a tervezett számosabb tagu üdvözlő küldötségek megjelenése is ez alkalommal elmarad. A püspök egyházmegyéje szegényeinek gyámolítására jelentékenyebb összeget ajánlott fel.

— Léváról Aranyosmaróthra. Aranyosmaróthról táviratozzák: A pénzügyminiszter döntése folytán a pénzügyigazgatóság Léváról Aranyosmaróthra, a vármegye székhelyére fog áthelyeztetni. Báró Pongrácz Vince osztálytanácsos, az elnöki osztály vezetője ma megjelent Aranyosmaróthon, hol nagy örömmel és díszszel fogadták. A miniszteri kiküldött missziója a pénzügyi palotának elhelyezését találni. Aranyosmaróth közönsége a vármegyehez nagytermében ma báró Pongrácz Vince osztálytanácsos elnöklete mellett nagy értekezletet tartott, amelyen Kosztolányi Aurél lelkes beszéde után az összes kérdéseket megoldották.

— Koerber Galiciában. Tarnopolból táviratozzák: Koerber miniszterelnök tegnap éjjel odaérkezett és a hatóságok üdvözölték. Ma a miniszterelnök megszemetelte a járási kapitány-ságot, a törvényszéket és a járásbírókat és

különböző küldötségeket fogadott. A miniszterelnök Feodorovnál, az urakháza tagjánál reggelizett és délen továbbutazott Knygycsba.

— Latinovics Pál főispán körutja. Latinovics Pál, Bács-Bodrogvárnegye főispánja most a vármegyében körutat tesz s meglátogatja a városokat és községeket. A főispánt mindenütt nagy ovációkban részesítik és Zentán, továbbá Magyar-Kanisván, ahol tegnap jelent meg, bandériummal és nagy ünnepekkel fogadták. Latinovics tiszteletere egész Zentát fellobogózták.

— Az eminensek. Ötszázötvennyolc felsőiskolai hallgató jutott az idén az első eminenseket megillető kitüntetéshez, hogy belekerült a nevük a közoktatásügyi minisztérium hivatalos lapjába. Alapvizsgáikat és szigorlataikat kitüntetéssel rakták le valamennyien, közöttük néhány egyetemi hallgató is. Bizonyára nem a kalkulusz sarkalta szorgalmukat, de az élet kemény csatája, amely teljes képzettségű, erős embereket kíván, azokkal is könnyedén elbánik, hát még a gyengébbfajttával. Igaz, nagy kérdés: vajjon megállja-e sikerrel a helyét az élet cenzorai előtt mindenki, aki a professzor urak kérdésére jelesen megfelelt? Aligha. Mégis szép sor, kedves jelenség s bizonyára sok ösztönöztet a fakaszt a hivatalos elismerés, közoktatás-ügyünk legfelsőbb fórumának dicsérete, aminek az értékét kétségkívül garantálja az állami presztizs, amely ehhez a kitüntetéshez fűződik. Ebben a listában még egyenlő minden diák, az egyetlen kvalifikáció a jeles előmenetel. Menten megváltozik azonban a helyzet, mielőtt a királyi kitüntetés van soron. A sub auspiciis regis doktorrá avatáshoz ösök kimutatása is szükséges, világos hát, hogy ez a kitüntetés már nem tisztán szorgalmat jutalmaz, de inkább szerencsés születést. Ez rontja le a gyémántgyűrű értékét s ha már éppen kitüntetésre szüksége van a felsőbb pedagógiának, egészségesebb, demokratikusabb és igazságosabb a közoktatásügyi miniszter elismerése, amely nem vizsgálja, minő ösöklerek dicsekedhetik a szorgalmas diák.

— Vadászatok a Magastátrában. Mint minden évben, úgy az idén is a tátrai hegyekben nagy hajtóvadászatokat rendeztek. A vadászatokon résztvettek: báró Herzog Péter, Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő, Zala György szobrász, Szabó József mérnök, Elek Pál és Walder igazgatók stb. Terítésre került zerge, őz és vaddisznó.

— Kossuth Lajos szobra Orosházán. Mint Orosházáról írják, a közönség nagyban készül Kossuth Lajos szobrának leleplezési ünnepélyére, amely e hó végén fog végbemenni. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt számos tagja fog ez alkalommal leutazni Orosházára. Az ünnepi beszédet a kerület országgyűlési képviselője Veres József fogja tartani.

— Leleplezés-beiktatás. A fogarasi izraelita hitközség augusztus 30-án iktatta be hivatalába dr. Kelemen Adolf újonnan megválasztott főrabbit. A beiktatás nagy ünnepek keretében történt. Dr. Feldmann és dr. Vajda főrabbiak intéztek beszédet az új főrabbihoz, aki magas színvonalu székfoglaló beszéddel válaszolt. Este népes közvacsora volt az új főrabbi tiszteletére.

— A csehok panasza. A csehországi nagy hadgyakorlatok elmaradását is nemzeti sérelmére fűjják föl a német szomszédokkal hadilábon élő csehok. Egy strakonitzi lap rámutat arra a roppant nagy kárra, amit a hadgyakorlatoknak az utolsó órában való elmaradása Strakonitz városára és vidékére okozott, azt írja, hogy a hadgyakorlatok nem a szárazság miatt, hanem azért maradtak el, mert a német kamarilla nem engedte, hogy a király négy napig, csehokta vidékeken tartózkodjék. Ha a gyakorlatokat német vidéken tervezték volna, úgy bizonyára megtartották volna és nem gondolt volna senki a szárazságra. A strakonitzi járás egy küldötsége fölkereste a prágai helytartót, hogy kártérítést kérjen az ottani lakosság számára.

5 frtért

szétküld vidékre utánvételt az „Országos Postaközpont Áruház” Bpest, Rottenbiller-u. 4/B. I. em. egy őszi férföltönyre 3 mtr. finom fekete, sötétkék, barna vagy szürke posztót, vagy kamgarn szövetet.

— **A Kassai nagy napok.** Kassai tudósítónk írja: Ritkán lehet vidéki város annyira, ugyancsak egymásba ölelkező ünnepet, mint a hajdani kurucok metropolisa, Kassa városa ül e hó 2. 3. és 4-dik napjain. A püspökség jubileuma, a restaurált Szent-Mihály kápolna felszentelése, Rákóczy temetkező helyének ünnepes kijelölése ezen a három napon történnek meg. A püspökség jubilláris ünnepe már szeptember 30-án kezdődött. Már napok óta Kassán van az ország csaknem valamennyi küldöttsége, minthogy pedig az iskolai beiratások ugyancsak ezekre az ünnepekre esnek, Kassának most oly idegenforgalma van, melyhez hasonlót a Rákóczi erélye-kiállítás óta nem látnak. A dóm és a Szent Mihály-kápolna architektúrája annyira megváltozott, hogy benaszültek is napestig zárandokolnak a híres műemlékek megtekintésére. Különösen a Mihály-kápolna vonja magára a figyelmet. A Mihály-kápolna és környéke, amely évtizedeken át a sok kerítés és épület miatt alig volt látható, most új, diszes de történelmi jelentőséget még magasabbra emelő köntöst kapott és ünnepi pompában várja az országból ide sereglő hódolóit, mint valaha Brandeburgi Katalin idejében. Kassa városa ritka vendégszeretettel készült az ünnepekre. A város már a délutáni órákban tele volt zászlókkal, a dómot és a Mihály-kápolnát pedig zászlókkal és cimerekkel beszőtt fenyőerdő veszi körül. A lakosság készséggel ajánlta föl házaik asoknak a vendégeknek, akik a szállókban nem férnek el. Nagy előkészületek folynak a felvidéken oly népszerű *Berzeviczy* Albert kultuszminiszter fogadtatására. A miniszter Eperjesről délután egy negyed háromkor indul Kassára a sárosi előkelőségek kíséretében. Aboson a határállomáson Abaujtorna vármegye törvényhatósága nevében *Puky* Endre főjegyző fogadja. Kassára fél négykor érkezik a miniszter. A feldisített pályaudvaron a város nevében *Münster* Tivadár polgármester fogja üdvözölni, mire a miniszter a püspöki palotába hajtat. Este megtekinti a miniszter a lampionos diszkonzertet, melynek zenéjét a 34. gyalogezred zenekara szolgáltatja. Vasárnap reggel megy végbe a kápolna felszentelése, mely alkalomból a püspök csendes misét mond. Erre az ünnepi tisztelet következik a dómában. Az ünnepi szónoklatot *Rusek* Antal győri kanonok fogja megtartani. Istentisztelet után a miniszter és a püspök a küldöttségeket fogadja. Aztán megtartják az értekezletet a Rákóczi temetkező helyének kérdésében. Ez értekezlet tagjai a miniszteren kívül: *Bubics* Zsigmond püspök, *Thaly* Kálmán, *Czigler* Győző, *Schulek* Frigyes és *Strobl* Alajos. Délután a püspök az egybegyűlt vendégek tiszteletére fényes ebédet ad.

— **Vidéki hírek.** Pozsegából jelentik, hogy *Doljanovi* faluban az utóan egymástól száz lépésnyi távolságban a husz éves *Pasinio* Ivot és *Batyját* a 27 éves *Pisinic* Istvánt levágott fejjel meggyilkolva találták. A tetteseket nyomozzák. — *Celk-Dömölkről* írják, hogy ott tegnap délután egy *Schiffer* Ferenc nevű 13 éves fiú a pályaudvar mellett lévő kis tón csónakozott és saját vigyázatlansága folytán a csónakból kiesett és a vízbe fullt. — *Bors* környékén (visó járás) a több heti nagy hőség után esős évekhez volt, mely a levegőt annyira lehűtötte, hogy a környékbeli magasabb hegyeket már 29-én vastag hóréteg borította.

— **Sikkasztó pincér.** *Müller* Antal, az Országos Kaszinó vendéglőse feljelentést tett a rendőrségen *Stettner* Dezső pincér ellen, hogy tőle kétezer és pár száz koronát elsikkasztott. *Stettner* Dezső *Müller* Antalnak a lövősegytérén lévő büfféjében volt alkalmazva. Minden nap tartozott elszárolni a gazdájának. Tegnap azonban ezt nem tette meg, hanem megszökött. A detektívek azonban ma kinyomozták és

letartóztatták. A sikkasztó pincért átadják az ügyészségnek.

— **Egyházmegyei gyűlés.** A budapesti ágostai hitvallású evangélikus egyházmegye szeptember elsején tartotta az évi rendes közgyűlést *Fabiny* Gyula egyházmegyei felügyelő és *Bachát* Dániel főesperes elnöklése alatt.

Bachát főesperes, akit előzetesen elnök-társa üdvözölt mint az egyházmegye harminc-éves munkását, előterjesztette nagy gondalal összeállított, terjedelmes évi jelentését. Jelentésében esettől az egyházmegye erkölcsi és anyagi viszonyait a lefolyt közigazgatási évben. Ezután előterjesztették az 1903. évi egyházmegyei zárszámadásokat és az 1904. évi költségvetést; a közgyűlés mindkettőt jóváhagyta. Szintgy jóváhagyta a bányakerületnek 1905. évi költségvetésjavaslatát. Majd *Schranz* János lelkész mint előadó referált a teológiai intézetek tanügyi szervezetére vonatkozó javaslatról. A közgyűlés esekély módosítással elfogadta a javaslatot. *Scholtz* Gusztáv lelkész ismertette a pesti magyar és német egyház egymáshoz való jogviszonyáról szóló szabályrendeletet; a közgyűlés néhány kiegészítéssel ezt is jóváhagyta. *Majba* Vilmos egyházmegyei jegyző és fővárosi vallásnár a pesti magyar egyház-köztség szabályrendeletét ismertette. Végül *Bachát* főesperes kihirdette, hogy a bányakerületi közgyűlés szeptember 20. és következő napjain Budapesten lesz. A közgyűlés megválasztotta *Schranz* János lelkészt és *Scholtz* Gyula presbitert megbízókével és több egyháztagot jegyzőkönyvi kivonattal kerületi követeinek.

— **A szerb trónörökös és a szerb baka.** *Belgrádból* táviratozzák nekünk: A szerb trónörökös tegnapelőtt éjszaka megjelent a palota-örségen és tréfalokozva elkérte a posztan álló fiatal lakától a puskáját. A katona megismerte a trónörökösöt, de azért így felelt:

— Királyi fenség, nem válok meg fegyveremtől, inkább az életemtől! Parancsom van, hogy még magának a király ő felségének sem szabad odaadnom a puskámat.

A trónörökös még egy próbát tett:

— Ha nem adod szép szerivel — mondotta komolyan a bakának — akkor erőszakkal elveszem!

A katona éppen olyan határozottan mondotta:

— Ha el akarja venni — lövök!

Hogy erre mit szolt a trónörökös, azt már nem közlik *Belgrádból*, de megírják azt, hogy másnap reggel Péter királyhoz rendelték a kötelességtudó bakát, akit a király fényesen megajándékozott.

— **A Campanie.** Velence gyászja, amely a százados harangtorony összeomlásával érte, nem sokára véget ér. Már régebben elhatározták a Campanie felépítését, de ezt eddig úgy műszaki, mint finánciális nehézségek akadályozták. Most azonban végre hozzáfogtak az építéshez. Az alapzatával már teljesen el is készültek; a régi alapzatot egy erős, cementtel kitöltött gerendaszerkezettel kétszer akkora kiszélesítették. Híre járt, hogy a nedves, porhanyó talaj nem tud elég ellentállást kifejteni, de ezen a bajon már segítettek. Az új alapzatok a számítás szerint elbírják hordani a torony súlyának a háromszorosát is.

— **Halálozás.** *Lamos* Albin Honka augusztus 31-én hosszú szenvedés után hetéves korában meghalt Csizfűrőn.

— **A farm titka.** *Newyorkból* táviratozzák: *Marx* Gerson farmert elfogták, mert kiderült róla, hogy birtokán rendszeres gyilkosságokat követett el. *Marx* ellen az a vád, hogy munkásait, akik bérüket követelték, agyonverte, a majorjába betérő házalókat pedig mérgezett wiskyvel ellette láb alól és kifosztotta őket. Eddig már négy gyilkosságot bizonyítottak reá. A rendőrség négy holttestet talált elásva a majorban. Most az egész farmot föllássák, hogy megtalálják a többi meggyilkolt ember holttestét is. A rémtett hőse jelenleg nyolcvan-esztendő és huszonhét gyermeke van. Több

felesége volt és azt hiszik, hogy ezeket is meggyilkolta meg. Mostani felesége egy harminc-éves szép asszony.

— **Az építőmunkások kizárása.** A közművesek hónapok óta tartó bérmozgalma megdöbbentő eredményre vezetett, úgy lehet, hogy a közeli napokban tizezer ember marad munka nélkül s számtalan családra ráköszönt a nélkülözéssel teli ősz minden nyomorúsága. Az építőmesterek ugyanis ma elhatározták, hogy kimondják az általános munkaszünetet. Azzal indokolják ezt a súlyos lépést, hogy a közművesmunkások többszöri egyezkedés után sem szüntették be a bojkottot, sőt néhány mester ellen újabb bojkottot mondtak ki.

A jövő héten a fővárosban az összes építkezésnél beszüntetik a közművesmunkát s így a napszámokkal és a többi segédmunkásokkal együtt körülbelül tízezer munkás marad munka nélkül. A munkanélküliek száma néhány heti zárlat után huszszere is növekedhetik, mert a közművesmunka szünetelése az összes építőipari munkák, továbbá a gyárak és a fuvarozási munka szünetelését is maga után fogja vonni. A mesterek hosszasan indokolják eljárásukat. Két év óta harminc százalékkal emelték a munkabért, s a segédekkel szemben tisztességes bányászmódot biztosítottak. Szerintük mindennek a munkások vezetői az okai, ők vitték a végső határhoz a küzdelmet. Az építkezéseknek ez az elkeseredett lépése beláthatatlan nyomorhoz vezethet és a hatóság már most szigorú előleges intézkedéseket tett, hogy az esetleges zavargásoknak gátat vessen. A mesterek határozatát ma erősen tárgyalták az építőmunkások szakszerveletében. A munkások még most sem hiszik, hogy az építkezési munkák a jövő héten megakadnának. Ha pedig mégis bekövetkeznék az, úgy keszen tartogatják utolsó ütőkártyájukat, amelyet föltétlenül sikeresnek tartanak a zárlat megakadályozására. Mindenesetre messze kiható fontosságú lesz a jövő hét egy a munkásokra, mint a munkaadókra nézve, akik egy kétvétes kenyérbéredőt ütközteset vívják.

— **Gázrobbanás.** A Csengery-utca 61-ik számú házban *Tomasovits* Ferenc szerelő ma reggel a gázórát javította. E közben gyufát gyújtott, amittől a kiömlő gáz felrobbant. *Tomasovits* és a közelben álló *Gyulai* Nagy Andrást szobafestő a robbanástól könnyebb égési sebeket szenvedett. A mentők mindkettőt a Rókus-kórházba vitték.

— **Szabadkai életutak.** Tegnap négy ember lett öngyilkossá *Szabadkán*, ami érthető megütöztetés és izgalom mellett városzerte. A négy öngyilkos közül *Beszédes* István ötvenéztendő, vagyonos iparos fölakasztotta magát, mert nemrég elhunyt felesége után bánkódott. *Bódis* István nyugalmazott vasuti főkalocs idegbajja miatt agyonlőtte magát, *Cernakovics* Antal ügyvéd írrok a kutba ugrott s belefulladt, *Tumbas* Rudolf borbélysegéd pedig szívébe röpített egy golyót.

— **Elszegényedett kereskedők és iparosok segélye.** A báró *Wodianer* Móric nevét viselő alapítvány kamataiból az idén több segélyt fogtak kiosztani olyan kereskedők és iparosok közt, akik Budapest területén laknak állandóan s akik önhibájukon kívül szegényedtek el. Egy-egy kérelmező 100 koronánál kisebb és 600 koronánál nagyobb segélyben nem részesülhet.

— **Egy lelkész rémtette.** *Frankfurtból* borzalmas családi tragédia híret jelenik: *Lottis* község *Eger* nevű evangélikus lelkészét fogadott fia, *Rozmár* nemrég följelentette, hogy a gazdasszonyát meg akarta mérgezni. A lelkész emiatt bosszúból ma reggel agyonlőtte a fogadott fiát, azután pedig kiment a vasúti töltésre és amikor az első vonat arra meát, a sínekre feküdt. A vonatvezető azonban még idejekorán észrevette és megállította a vonatot. *Eger* revolverével a szájaiba lőtt és menten meghalt.

AGRARIA magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resicizai mezőgazdasági gépgyárának vezérigénksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe. Tiszta acélananyag saját hámorainkból. Eltörhetetlen téglacélekefeje. Páncélacél-kormánykelez. Magasított acél-kefeje. Porvédő kezekek. Acél górendely. Csak kitanasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosítást nyújt — és díjmentesen küldeték. Ekogvártás törön legelső-rangu magyar gyártmányú felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is. Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria“ Budapest.

— **Meggyilkolt földbirtokos.** Temesvárról jelentik, hogy Weisz Ferenc temesmegyei szkulai földbirtokost az éjszaka, amikor Gattajáról birtokára hajtatott, a sötétben orozva agyonlőtték. A kocsi, akinek nem történt baja, az orvtámadás történetét nagyon zavarosan adja elő s azért azt hiszik, hogy része van a gyilkosságban.

— **Stössel tábornok magyar rokonai.** A minap írta egy bécsi lap és azóta meg nem eafolta senki, hogy Stössel tábornok, a port-arthuri helyőrség hős parancsnoka egy morva zsidó család sarja. Most meg azt jelentik, hogy a cár legújabb főhadsegédnek Magyarországon is élnek rokonai. Az 1830-iki esztendőben, amikor a morvaországi zsidók nagyobb számban jöttek át Magyarországra, két testvér, Stössel Chaim és Joise is itt keresett új hazát, a harmadik testvér, Ábrahám, a család régi tűzhelyénél Meseritsben maradt. Stössel Chaim Liptószentmiklóson telepedett le, míg Joise az árvamegyei Jaszonován alapított magának új otthonát. Ugy Chaim, mint Joise utódai derék fiai lettek a magyar hazának. Ábrahám fivérének azonban nem soká maradt Meseritsben, mert 1835-ben levélben értesítette fivereit, hogy kivándorolt Oroszországba. Ábrahámnak legidősebb fia, ki aranyműves volt, az ó-híre tért át és ennek fia a port-arthuri Stössel tábornok. A magyarországi Stössel család csak egyszer halott távoli rokonairól, amikor a budapesti törvényeszek a duszagdag budapesti orvos, dr. Szelenyi (Stössel) hagyatékára jelentkezésre szólította fel az erre jogosultakat. Tudvalevőleg a budapesti Szelenyi-ház, amelyben az EMKE-kávéház van, még most is per tárgya a zsidó Stössel és a keresztény Szelenyi családok között.

— **Munkakiállítás.** Vasárnap délután 5 órakor nyitja meg Halmos János polgármester a Diana-úti (svábhegy) gazdasági népiskola 1903/1904. tanévi munkakiállítását. Belépő-díj tetszés szerint. A tiszta jóvedelmet az iskola napközi otthonának és szegény tanulóinak meleg ruhával való ellátására fordítják.

— **Öngyilkosság egy fürdőben.** Urogdi József pusztazentlőrinczi születésű, huszonöt éves, elegendően ülözött fiatalember ma este félhét óra tájban a Nyár-utca 20. szám alatt lévő fürdő egyik kabinjában a divánon revolverrel jobb halántékán lötte magát. A mentők súlyos életveszélyes sérüléssel vitték a Rókus-kórházba.

— **Tarka szinpad.** A Fővárosi Orfeum tarka szinpadán osztorított este került bemutatásra a *Szerencsés öreg* című bohózat. A darab érdekes helyzeteivel, pompás humorral zajos tetszést keltett. Úgyes játékkal hozzájárultak a darab sikeréhez Dalnoki Imre, Fodor Oszkár, Somlár Zsigmond, Tihanyiiné, Mezei Irma és Lévai Etel. A darab előreláthatólag sokáig fog közönséget vonzani.

— **Öngyilkos joghallgató.** Papp József háromszékmezei születésű 22 éves joghallgató ma reggel a Szűnyeg-utca 3. számú lakásán főbe lötte magát. A szerencsétlen fiatal ember hónapok óta nagy nyomorral küzdött s most, hogy a tanév megnyílt, az egyetemre sem tudott beiratkozni. Tegnap egy barátjának elpanaszolta szomorú helyzetét s ma hajnalban főbe lötte magát. A mentők már halva találták. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A Beketow-cirkusz.** A Beketow-cirkusz előadásait napról-napra nagy közönség nézi végig. Érdekesnél-érdekesebb produkciók egész sorát adja az előkelő program, amelynek jobbat cirkusz aligha ad. Vasárnap délután, mint rendesen, két előadás lesz, az egyik délután négy órakor, a másik este félnyolcor kezdődik.

— **Rendőri hírek.** Kundráth Krisztina 11 éves leánya tegnap reggel eltűnt szüleinek a Család-utca 48. szám alatt lévő lakásáról. A rendőrség nyomozza. — *Czinkóczy* Márton 1163. számú rendőr ma reggel a Hernád-utca 6. számú ház előtt egy hatónapos leánycecsemőt talált. A lelketlen anyát nyomozza a rendőrség.

Köburg Lujza szökése.

Budapest, szeptember 2.

A talalós kérdés tovább folyik, de végre ért ez a nap is, s arra a kérdésre, hol van, merre jár Elster fürdőcske híres szökevénye, a hercegnő és az ő hűségese árnyéka, a daliás Mattasich, — nem kapnak választ a kíváncsi emberek milliói. Csak sejtelmek, botorkáló föltevések. Talán Svájc, talán Csehország, talán Franciaország ad nekik rejtetket. De a körülbelül megbízható nyom elvész Hofnál, ahová a kitűnő automobil vitte őket. Amíg új biztos adat nem jön, lehet válogatni az ördögös szöktetés regegyes részleteiben, vitatni az esetleges jogi következményeket, akkorra, amikor majd előkerülnek a szökevények, vagy lehet szórakozni azzal, hogyan nyomoztat privát passzióból Lindenhof nemes szanatóriumosa, akinek a kalitkájából kirepült egy aranyos madár, mert az még mindig nem egészen bizonyos, akár-e a hercegi férj lépéseket tétetni az üldözésre, vagy pedig megelégszik egyelőre azzal, hogy nem folyósítja az apanaszt annak, akinek a hol-léte ezidőszent amugy is kissé bizonytalan.

A szökés útja.

Drezdából érkezett távirat szerint Lujza hercegnő és Mattasich Géza tegnap reggel Hofba érkeztek, ahol a Régenherceg-kávéházban megreggeliztek, aztán folytatták utjukat München felé, de tovább nem lehetett pontosítással követni az utjukat. Genfből érkezett jelentés szerint Lujza hercegnőt ott látták. Lucernben is az a híresztelés van elterjedve, hogy a hercegnő ott a legelső szállóban rövid pihenőt tartott. Kisrétben voltak Mattasich Géza és egy idősebb hölgy, akiknek társaságában Constanzában is megfordult.

Aschból ezt jelentik: Kedden éjjelkor itt egy automobil látták, amelyen két ur ült. Háromnegyed egy óra tájban az automobil ismét átrobogott a városon, de ekkor már három férfi ült benne és egy sűrűn elfátyolozott hölgy. Ez a hölgy kétségtelenül Lujza hercegnő volt, a harmadik ur pedig az elsteri fürdővendég, aki a hercegnővel együtt eltűnt. Aschban az automobil a Kaiserstrassen egy pillanatig megállott. Az automobil Aschban annál nagyobb föltűnést keltett, mert eléggé ritka dolog. Azok az emberek, akik ebben az időben mentek haza a kávéházból, hallották, hogy az automobilon ülők nemetül és franciául beszélgettek.

Részletek.

A hercegnő szökésének legaprólékosabb részletei is fel vannak már derítve. Alberti kerületi biztos és a Wettinerhof bérlője egész határozottsággal mondják, hogy Mattasich megfordult Elsterben, mialatt Lujza hercegnő ott időzött. Mattasich nagyon óvatoss volt s így történt, hogy a hercegnő környezete és őrei még ma sem tudták, hogy ő Elsterben van. Megvesztegette a fogadó szobaleányát és vele leveleket küldözgetett a hercegnőnek, aki azokra ugyancsak a szobaleány útján szóval válaszolt. Ilyen módon sikerült a szökést a legaprólékosabb részletekig közzéten megállapítani. Az a bizonyos gráci Weitzner, aki a menekülés éjszakáján szintén eltűnt a Wettinerhofból, a szökést megelőző napon az elsteri gyógyszerárban sok hajfestőszert vásárolt; valószínű tehát, hogy a hercegnő és szöktetői maszkirozták magukat. Weitzer alacsony, zömök ember, osztrák származású és stájer dialektusban beszél. Az eddigi nyomozások kétségtelenül kiderítették, hogy Weitznernek főszerepe volt a szöktetésben. Föltűnt, hogy mindenütt látható volt, ahol a hercegnő megjelent. Weitzer kezdetben egy kis szobában lakott az emeleten. Néhány nappal ezelőtt fölkereste a szálló igazgatóját és megkérte, hogy adjon neki nagyobb lakást, mert feleségét és gyermekeit várja. Kijelentette, hogy a földszinten akar lakást és pedig olyat, amelynek kijárata van a kertbe. Weitzer a szálló számláját nem fizette

ki. A szobájában egy koffert találtak és néhány összetépett levelet és táviratot, amelyeket postarostante kapott.

Az állítólagos gráci Weitzer nem azonos báró Oreczyval, akinek szintén része volt a hercegnő szöktetésében. Ha a jelek nem csalnak, akkor az állítólagos gráci Weitzer azonos azzal a Weitzer Józseffel, aki a floridsdorfi városi vendéglőt bérelte. Hét év előtt Weitzer Bécsbe költözött és bérbé vett a Rathaus mellett egy vendéglőt; itt ismerkedett meg vele Mattasich és meggyerzte a szöktetés tervének. Weitzer a nyáron Karlsbadba utazott. Személyleírása teljesen megfelel annak a vendégének, aki a Wettinerhof földszintjén lakott Elsterben s onnan a hercegnőszöktetés egyidőben tűnt el.

Weitzer szobájának verandáján közvetlen a szökés után egy női keztyűt találtak, ami kétségtelenül amellel bizonyít, hogy Weitzernak valószínű része volt a hercegnő megszöktetésében. Pár nap előtt a hercegnő lakosztályának ajtóin viaszlenyomatokat találtak. A hercegnő környezetében nyomban más zárat készített az ajtókra, a hercegnőnek azonban mégis sikerült álkulccsal kinyitni a szobája ajtaját.

Lujza hercegnőszöktetésénél fényes toalett volt, de egyéb ruhát vagy fehérneműt nem vitt magával. A hercegnőn zöld bőléű vörös selyem kabát, csipkés kék ruha és egy gyönyörű strucc-tollas kalap volt. Körülbelül hét-nyolcezer márká készpénz volt nála. Az ékszer, amelyet magával vitt, egy negyedmillió márkát ért. A legértékesebb darab egy brilliáns rózsafüzér, amely egymagában 80.000 márkát ért. Kedvelt kutyáját a hercegnő hátrahagyta Elsterben.

Mattasich közvetlen baráti környezetéből jelentik a következőket:

Mattasich - Keglevich Gézát tudvalevőleg váltohamisítás címén ítélte hat évi súlyos börtönre a ságrábi hadbírósg. Lujza hercegnőt ügyében nem hallgatták ki tanúként, mert a bíróság állítólagos elmebaja miatt mellőzte. Mikor Mattasich visszanyerte a szabadságát, minden igazságot arra törekedett, hogy a hercegnő tegyen vallomást arról, hogy ő sohasem hamisított volt. Mattasich meggyőződése szerint most már bebizonyíthatja a hercegnő, hogy épelméjű és így ő is elérheti porénekv revízióját, mialtal visszazerezheti tiszti rangját és nemességét.

Augusztus elején Bécsben járt Mattasich és akkor már biztosan remélte, hogy a szöktetés Elster fürdőn sikerülni fog. Leghívebb barátja az unokafivére, gróf Orsich, családjának egyedüli tagja, aki mindenkor az ő pártján állott és meg volt győződve ártatlanságáról.

Lujza hercegnőnek több ízben is felajánlották, hogy térjen vissza férjéhez. Ő azonban mindig visszautasította ezt az ajánlatot és azt mondta:

— Inkább maradok az örültekházamban, sem hogy férjem palotájába visszamenjek.

Lujza hercegnő most végleg el akar válni férjétől és Mattasichsal akar házasságra lépni.

Stöger Máriát, aki Mattasich raboskodása idején a möllersdorfi fegyház kintinonője volt, kapcsolata hozták Lujza hercegnő megszöktetését. Most kiderült, hogy neki semmi szerepe sem volt a szöktetésben. Mattasichsal való összekötése abban állott, hogy megkönnyítette a fogházból a külvilággal való érintkezést, mikor pedig királyi kegyelem négyévi sinylődése után visszaadta a szabadságát, ingyen gondozta Mattasichot, aki akkor egyedül, nyomorogva állott a nagyvilágban. Mikor aztán megjelentek az emlékiratai, a könyv jóvedelméből összes régi adósságait törlesztette, természetesen Stöger Máriának is lerőta tartozását.

Nagyon valószínű azonban, hogy egy másik hölgy segítette Lujza hercegnőt a szökésben. Ugy tervezték ugyanis, hogy az egyik automobil a Wettinerhof-szálló közelében várjon a hercegnőre és Mattasich egyik megbízottja kíséretében vigye egy darabig, egy bizonyos ponton pedig más automobilra szálljon át a hercegnő és most már Mattasichsal együtt sietve folytassa az útját. Lujza hercegnő ügyessége folytán azonban nyolc

órai előnyt nyertek és így a másik automobilra nem is volt szükség. A másik automobilnak ugyanis az lett volna a feladata, hogy tévutra vezesse az üldözőket. Egy francia hölgy vállalkozott rá, hogy a másik automobilban Lujza hercegnő szerepét játssza.

A szöktetés előkészítése.

Mattasich Géza több ízben volt Párisban, hogy pénzt szerezzen, legutoljára májusban volt Párisban s egy garni fogadóban bérelt lakást. A párisi lapok ebben az időben hasábos cikkeket közöltek Lujza hercegnőről s ezekben a cikkeken már szó volt Mattasich szöktetési tervéről. Minden közlemény azzal a felszólítással végződött, hogy az olvasók önkéntes adakozással segítsék Mattasichot, hogy tervét megvalósíthassa s a felszólításnak volt is eredménye. Mattasich sok helyről kapott kisebb-nagyobb összeget. Különösen az arisztokraták adtak sok pénzt s szívesen és barátságosan fogadták Mattasichot s nagyon gyakran érintkeztek vele. Amíg Párisban volt, minden nap más főrangú család vendége volt.

Lujza hercegnő megszöktetésének költségeit a párisi *Le Journal* című lap fedezte, ugyanaz, amely Mattasich emlékiratait francia fordításban illusztrálva adta ki. A könyv sok ezer példányban fogyott el, Belgiumban azonban betiltották az árusítását és megsemmisítették az összes lefoglalt példányokat. A nevezett francia lap nagy pénzüsszeget és két autóbilit bocsátott meg Mattasich rendelkezésére, hogy szöktesse meg a hercegnőt és bizonyítsa be emlékiratainak kétségbe vont állításait.

A *Le Journal* szerkesztője, *De Noussanne* maga is Drezdába utazott nemrég és alkalmat talált arra, hogy Coswigban beszélhessen Lujza hercegasszonnyal s akkor meggyőződött arról, hogy a hercegnő teljesen épelméjű.

Akkoriban a bécsi *Zeitung* levelet irt Lujza hercegnőről. Ebben a levélben elmondja, hogy a hercegnő sokat szenved fogságában s dr. Pierson meg *Gebauer* kisasszony, a hercegnő börtönőrei még azt a köteles tiszteletet sem tanúsítják iránta, amelyet joggal követelhet magának. A hercegnőnek évenként 120.000 márka járadéka van, de ebből csak 900 márkát kap havonként a kezébe, a többi pénzen az a társaság osztozkodik, amely a hercegnőn élésködik. A múlt év október havában, amikor Mattasich Coswig mellett váratlanul meglepte a hercegnőt s beszélt vele. Lujza hercegnőt ezért a találkozásért két nap magánzárkával büntették. *De Noussanne* a levélben személyes tapasztalatai alapján határozottan kijelenti, hogy Lujza hercegnő nem elmebajos, sohasem is volt és nincs más vágya, óhajta, csak hogy börtönéből szabaduljon.

Mattasich Géza néhány hónap előtt Brüsszelben járt s már ekkor nyíltan hangoztatta, hogy a hercegnőt ki akarja szabadítani a gyógyintézetből. Belga töképezésekkel is hosszasan tárgyalt, tőlük akart pénzt szerezni a szökés költségeire s azt mondta, ha sikerül neki belga pénzt szerezni s belga pénzen szökteti meg, a hercegnőt egyenesen Brüsszelbe hozza s ottani elmeorvosokkal fogja megvizsgáltatni, akik bizonyára meg fogják állapítani, hogy a hercegnő sohasem volt elmebajos. Mattasich minden fáradozása azonban hiábavaló volt, a belga pénzesemberek nem voltak hajlandók Mattasichnak pénzt kölcsön adni. Brüsszelben egyébként a közönség szimpátiája a hercegnő részén van. Lipót király éppen Anversba akart utazni, amikor a hercegnő szökésének híre Brüsszelbe érkezett és a lapok kilátásai révén gyorsan elterjedt. A *Petit Bleu* azt írja, hogy a belga főváros bizonyos körében a hercegnő szökése nem keltett meglepetést. Régóta várták már a szökés híreit, mert tudták jól, hogy Mattasich Géza két esztendő óta mindent előkészített.

Lujza hercegnő pár hét előtt Drezdában több nő divatárúzetben ruhákat, köpönyegeket vásárolt s a megvásárolt holmikat Bécsbe küldette, nem a saját nevére, hanem más címre.

Meghiusult szökés.

Drezda, szeptember 2.

Lujza hercegnő már néhány hónappal ezelőtt is megkísérelte egy izben a szökést a lindenhofi gyógyintézetből. A csendőrök és a Pierson-féle intézet ápolói azonban rögtön keresésére indultak és Coswig közelében rá is találtak.

Titkos jelbeszéd.

Noussanne, a *Le Journal* szerkesztője, Mattasich párisi barátja egy francia hírlapírónak a következőket mondotta el:

— Mattasich — mondotta *Noussanne* — három hónap óta hetenként többször irt nekem s pontosan értesített a történetekről. Junius 5-ikén utazott el Párisból Bécsbe. Nyolc nap mulva Drezdába utazott, vele volt *Stögerné* is, aki szível-lelékel a hercegnő ügyének szentelte magát s *Stögerné* kis fia. Mind a hárman a drezdai központi pályaudvar közelében, a *Zöld mezőhöz* címzett fogadóban húzták meg magukat, amely fogadót csak a keskeny drezda—berlini vonal sávjára választja el *Lindenhoftól*. Mattasich a fogadó ablakából titkos jelekkel értekezett a hercegnő egyik komornájával. Az *abc* egyes betűit az ablakfüggönyök különféle módon történt igazítása szolgáltatta, továbbá a virágcserepeknek az ablakdeszkákra való mikénti elhelyezése. Mattasich tervének nagy hasznára volt az, hogy *Gebauer* kisasszony, aki Lujza hercegnő őrizetével volt megbízva, két hónap óta beteg.

Köburg herceg és a szökés.

Bécs, szeptember 2.

Köburg Fülöp herceg Bécsbe érkezett s az *Imperial*-fogadóban bérelt lakást. A herceg dr. *Bachrachal* és dr. *Feistmantel* ügyvéddel, Lujza hercegnőnek gondnokával értekezett s ezen az értekezleten elhatározták, hogy semmiféle törvényes lépéseket nem tesznek Lujza hercegnő üldöztetésére, feljelentéssel sem élnek.

Az eset jogi része.

Egy kiváló jogász, aki sokat foglalkozott a *Köburg-Mattasich-afférel*, a dolog jogi karakterét a következőképpen vázolja:

A semmitűszék 1904. május 16-ikán hozott döntése, amely a büntető-törvények 96. szakasza alapján, a férfi hatalmat teszi intező erővé az asszonyszöktetés esetében, ezáltal nem alkalmazható. Nem alkalmazható pedig azért, mert a Lujza hercegnő esetében nem is lehet asszonyszöktetésről beszélni. Itt egészen másról van szó. Itt csupán azt vitte valaki keresztül, hogy egy szabadságától törvénytelen uton megfosztott egyének visszaszerzte a szabadságát. Sőt még így is tulságos szabadon van meghatározva az eset. Egészen szabatosan beszélve, nem is hozható második személylyel vonatkozásba a szöktetés. Vagyis nem szöktetésről, hanem szökésről van szó. Valaki, akit csak hogy szabadságától megfoszthassák, örültek nyilvánítottak és bezártak — visszaszerzte a szabadságát.

Az általános polgári törvénykönyv 283. szakasza kifejezetten megadja a gondnokság alá helyezettnek azt a jogot, hogy bármikor újabb vizsgálat alá bocsáthassa a szellemi állapotát és „amennyiben a gondnok azt állítaná, hogy épelméjű, a gondnok pedig a kuratella fenntartását követelné, az így támadt óhajkülönbség megvizsgálására ad hoc gondnok nevezendő ki, akinek kötelessége a tényállást alapos megvizsgálás után az illetékes bíróság tudomására hozni.”

Lujza hercegnő pedig a következőket állítja: *Először*, hogy épelméjű.

Másodszor, hogy törvénytelen módon volt bezárva a dr. Pierson lindenhofi intézetében.

Harmadszor, hogy számtalanszor kérelmezte elméjének újból való megvizsgálását és ezt a kérelmet, bár ehhez a hercegnőnek törvényes joga volt, mindannyiszor megtagadták.

Végül a hercegnő még azt is állította, hogy környezete megsejtta. Rá akarták bírni, hogy ösmerje be örültségét s akkor — amint ígérték — visszanyeri szabadságát. Ez természetesen nem volt igaz. Csak azt akarták, hogy a gyógyin-

tézetben való bezárásnak jogos színezete legyen. A hercegnő tehát csak azért egyezett bele a lindenhofi tartózkodásba, mert azt hitte, hogy a szanatóriumot teljesen rehabilitálva hagyja majd el. Azért pedig, hogy egy épelméjű nőt kiszabadítsa a tébolydából, senki sem büntethető. Egyébiránt maga a hercegnő működött leghathatósabban közre a terv sikerén. Ehhez pedig a fentebb vázoltak szerint teljesen joga volt.

Polgárjogi szempontból ugyancsak a hercegnő felé hajlik az igazság mérlege. Egyetlen állam sem fog, a területére menekülő Lujza hercegnő kiadásáért, vagy büntetett szankciónál. Az akaraterő hiányát vagy a tékozlást még nem lehet örültségnek mondani. Az illető államnak első kötelessége tehát az lesz, hogy a hercegnőt meg fogja vizsgáltatni. Mivel azonban minden elfogulatlan orvos teljesen épelméjűnek fogja a hercegnőt nyilvánítani, rögtön kitűnik, hogy a kiadási kérelem jogtalan, törvényellenes és így nem teljesíthető. Lujza hercegnő a legegyszerűbb önfenntartási ösztönből igyekezett visszaszerzeni jogtalanul elrabolt szabadságát. Ugyálszik, hogy ezt a hercegnő ellenfelei is tudják, mert bár a menekülésről már negyvennyolc órával ezelőtt értesültek, mindegyik nem tettek lépéseket sem a rendőri köröztetés iránt, sem pedig a büntető bíróságot nem értesítették hivatalosan az esetről.

A kiadatás kérdése.

A szöktetést nem minden állam tekinté olyan büntetnek, mely a tettesek kiadását vonná maga után. Svájc például köteles volna a szökevényeket kiadni. Anglia is. Franciaország azonban nem és ha Mattasich francia területen van, akkor nem kell tartania attól, hogy ki fogják szöktetni a német hatóságoknak.

Az is lehetséges, hogy nem a német, hanem a horvát hatóság fogja köröztetni Mattasichot. A horvát államügyészséget ugyanis a törvény kötelezi, hogy bárkit (aki horvát nemzetiségű) és bárhol üldözzön, ha börtönbüntetéssel járó delictumban válik bűnössé s ez az ügyesség tudomására jut. Az asszonyszöktetést pedig (éppen úgy mint az osztrák büntető-törvény 96. szakasza) ilyen büntetnek minősíti a horvát törvény. A hercegnő kiadásáról azonban semmiesetre sem lehet szó. Semmiféle törvény nincs tudniillik, amely a szöktető mellett még a szöktetett is büntetné. Az is ki van zárva, hogy Mattasichot Ausztriának adnák ki. A szökés ugyanis külföldön történt és Mattasich is külföldi. Arra, hogy a volt főhadnagyot Ausztriának adják ki, csak akkor lehetne gondolni, ha osztrák honos lenne. Mivel azonban Mattasich horvát, a magyar kiadási szerződések lennének irányadók, ha egyáltalában a kiadásra kerülne a sor. Ausztria és Magyarország között pedig nincs közösség a szerződések tekintetében. Ha tehát Mattasichot esetleg körözik és elfogják, Ausztriának semmiesetre sem szolgáltatják ki, sőt nem is valószínű, hogy osztrák részről egyáltalán kérnék is a kiadását.

Lujza hercegnő egészsége.

A hercegnő jelenlegi egészségi állapotáról a lindenhofi intézetben azt a fölvilágosítást adták, hogy a hercegnő, amikor 1899-ben odavitték, valami borbajban szenvedett, ami nagyon megviselte. Az intézetben való ápolás újra helyreállította egészségét s most egészen jól érzi magát. Minthogy azonban a haja megöszült, a 46 éves hercegnőnek most egészen öregasszony kinézése van.

Az utolsó hírek.

Bécs, szeptember 2.

A nyomozások kiderítették, hogy nem csak *Weitzer József* fidorist felügyelőnek, hanem fivérének, a gráci *Weitzer Antal*nak is szerepe volt Lujza hercegasszony megszöktetésében. *Weitzer Antal* Mattasich-csal még katonakorában ismerkedett meg; mindkettőjüket megnyerte Mattasich a tervnek. *Weitzer Antal* volt az, aki a *Wettinerhof* földszintjén lakott, míg fivére *Elster* közelében tartózkodott a szökés éjszakáján. *Weitzer Antal* közvetlenül résztvett a hercegasszony szöktetésében, fivére pedig Karls-

badban várakozott a meghatározott ideig. A két testvér augusztus 22-én Elsterben együtt volt. Azt is megállapították, hogy negy hét előtt éjszaka a florisdrori vendéglőben találkoztak Mattasichsal és akkor beszétek meg a terv részleteit. Ugyanakkor egy sűrűn levélváltozott nő is volt ott: valószínűleg Stöger Mária. Weitzer József pénzzel segítette Mattasichot a terv megvalósításában, s ezt azért tette, mert állítólag 100.000 frank jutalmat ígértek neki, ha a szökés sikerül.

Bécs, szeptember 2.

A N. W. T. megbízható forrásból arról értesül, hogy egyelőre letettek arról a tervről, hogy Lujza hercegnységet és Mattasichot bűnvádi uton üldözzék, mert nem biztos, vajjon ilyen eljárás eredményre vezet-e; ellenben a következőkben állapodtak meg. Arra az esetre, ha Lujza hercegnőt megtalálják: Kőburg Fülöp herceg jogtanácsosa a bécsi főudvarmesteri hivatalnál mint illetékes törvényszékelnél pört indítanak Lujza hercegnőnek férjéhez való visszatérése tárgyában s ha aztán a főudvarmesteri hivatal ezt kimondja, akkor azt a végzést a fennálló nemzetközi szerződéseknél fogva minden külföldi állam tartozik respektálni. Ha aztán kitűnik, hogy hol rejtőzik a hercegnő, akkor a főudvarmesteri hivatal az illető állam jogserlyét fogja igénybe venni. Ha a hercegnységet nem tenne eleget a végzésnek és vonakodnék visszatérni, akkor erőszakkal visszaviszik.

SZÍNHÁZ, ZENE

Helyáremelés a Népszínházban.

Budapest, szeptember 2.

A Népszínház idei szezonja tudvalevőleg csak szeptember közepén nyílik meg, mert a tűzbiztonsági szempontból elrendelt munkálatokkal, akárkiné a késedelmeiből, de mindezekig nem készültek el. Erre való tekintettel a Népszínház igazgatója a bizottságtól azt kérte, hogy a szeptember hónap első felére vonatkozó készkiadásait térítse meg, amit a bizottság ma délután tartott ülésén el is határozott. Ezt értjük és teljes mértékben méltányoljuk. És ahogy a viszonyok főszenek, a Népszínház a bizottság eme bőkezősége következtében alighanem ama két héten át élt meg szezonja javát, amelyben be van zárva.

De komolyan, igazságosnak tartjuk a bizottság svaleszrek magatartását. A Népszínház igazgatójának volt azonban egy másik kívánsága is, ami nem baj. De ami már baj, az az, hogy a bizottság a második kívánságot is teljesítette, holott a kívánság teljesítése, még ha különben meglelt volna is az erkölcsi és a művészi alapja is, már a közönség rovására megy. Igazán tartózkodunk tőle, hogy a szomorú színház ügyeit szelbőztessük. A csöndes haldoklást, amely ott végbomog, gondoltuk, kár lármás írással háborgatni. Művészileg a színház senkinek semmi dolgot nem ad, így hát békében lehetett hagyni, hadd aludjék nyugodtan. Most azonban a Népszínház igazgatója, nyilván eddigi áldozatai díjával és eddigi sikerei jutalmával, talán biztatással is jövődő fényes terveire nézve, azt kérte: engedjék meg neki a helyáraknak a változott viszonyokhoz mért fölemelése.

A bizottság az elasztikus meghatározásnak engedett és elvben kimondotta az arányos helyáremelést, amelynek mértéke a tűzbiztonsági okokból eltávolított helyek elmaradó bevételével egyenértékű. Elvben. A gyakorlat pedig az, hogy a Népszínházban a körszék például megszűnik és a szőle nevén s árán fog árusítani, ami a jobb földszinti helyek felénél teljes ötven százalékos áremelést jelent. Hogy ez az elhatározás ellenkezik a Népszínház alapításakor jelentkezett céllal, erről nem is akarunk beszélni. Mert hiszen a viszonyok tényleg megváltoztak. Nem ugyan abban a tekintetben, hogy a közjólét annyira emelkedett volna, hogy a budapesti közönség rőstellené az egy forint husz krajcáros körszékét

és mindenáron egy forint nyolevan krajcárt akarna kiválléroskodni. — hanem megváltoztak a Népszínház viszonyai. Hahát a Népszínház igazgatója a helyáraknak a változott viszonyokhoz való arányosítását kérte, erre a bizottság, amely eddig makacsul és helyesen valamennyi korábbi bérlő idevágó kérését megtagadta, — csak a helyárak leszállításának kötelező elrendelésével felelhetett volna.

Mert miben változtak meg a Népszínház viszonyai? A korábbi fényes együttesnek csak romjai találhatók meg a Népszínház színpadán. A fényes és ünnepekt nevek, amelyek a színháznak dísz, munkájának szült adtak, teljesen eltűntek ez intézet színlapjáról. Vékony féltéhségek bátoralan kísérleteitől dadog ez az egészen a legutóbbi időkig európai hírű színpad. Előadásainak lomposága és unalmassága a közönség hajlandóságát egészen más irányokba terelte. És ha a Népszínház új igazgatója mind e bajokon úgy akar segíteni, hogy ha bevétel nincs, hát kiadás se legyen, és szent ismeretlenek nevésségesen olesó seregével népesíti be színházát, amely a kivánatos női formák jegyéből lépett. — hát milyen jögon kéri a helyárak emelését? És milyen jögon fordul egyáltalában az eleddig oly rideg és zárkózott bizottság jóindulatához, holott nem teljesítette egyetlen pontját sem azoknak az alapfeltételeknek, amelyeknek címén a Népszínház bérletébe, élve a nyilvánosság nagyeréjű támogatásával, beleült? A bérlet föltétele volt a Népszínház meglevő művészi testületének a fennálló szerződések lefjártái való sértetlen együtt-tartása a szerződésekben biztosított jogok tiszteletével. E helyett olyan redukciónak és anyagi megnyomorítások jutottak sokaknak részükül, másoknak oly rideg elbocsátás és részvétlenség, hogy különösen a szegény existenciák panaszai már korábban is csak azért nem találták meg a nyilvánosság útját, mert mi legálább nem tartottuk helyénvalónak, hogy e meg-tépett intézet ügyeivel foglalkozzunk, amíg az igazgató e képtelen kívánságával a kritikát ki nem provokálta. A nélkül, hogy e pillanatban tovább menni akarnánk, azt hisszük, hogy a derekasan vezetett színház igazgatójának e merőben a közönség rovására menő önzésére kellett adni legalább ennyi feleletet.

Nemzeti Színház. Holnap, szombaton *Bosnyák Zoltán Sursum Corda* című színművét adják a Nemzeti Színházban. A holnapra hirdetett *Pogány Gábor* Császár Imre betegsége miatt le kellett venni a műsorról. Vasárnap *Herczeg Ferenc* nagyszerű színművét *A dolovai nábob lányát* adják nyolevanhetedszer, Tarján főhadnagy szerepét ezen az estén fogja először játszani *Pethes Imre*.

Küry Klára szépségdíja. Abbaziából sürgönyzik: Az itteni fürdőközönség tegnap fényes parkünnepélyt rendezett, amelyet hangverseny előzött meg és fényes kivilágítás kíséretében szépségverseny fejezett be. Az első díjat az ezekre menő közönség viharos ovációk közepette az itt időző *Küry Klárának ítélte oda* és a díj gyanánt kitűzött pompás ékszerrel ma nagyszámú küldöttség adta át a kitünő művésznőnek, aki ezuttal játék nélkül hódított.

Budai Nyári Színház. A Budai Nyári Színház legközelebbi újdonsága *Mészáros Kálmán* *A selyembogár* című eredeti népszínműve lesz. Az új darab, melynek szép zeneszámlait *Serly Lajos* írta, a jövő hét csütörtökjén kerül bemutatásra. — Holnap, szombaton *Strausz János* *A kiralyi csipkékendője* című operettjét elevenítik föl.

Magyar Színház. Ma délelőtt újból megjelent a színházvizsgáló-bizottság a Magyar Színházban s hosszas tárgyalás után egyhangúlag elhatározta, hogy a kapunyitás megengedését javasolja a tanácsnak. A tanács holnap, szombaton délelőtti dönt ebben az ügyben. A színház igazgatósága holnap, szombaton este *A hajduk hadnagyát* tűzte ki. A csütörtöki és pénteki esteire váltott és szeptember 1-i és 2-iki jelzéssel ellátott jegyeket a pénztár holnap, szombaton délig kívánatra kicseréli vagy visszaváltja. Vasárnap a *Szulamit* kerül színre a címszerepben *Garzó Adéllal*.

Csöndes szobák. A Vigaszínház igazgatósága 8-ára tűzte ki *Lange Irén Csöndes szobák* című darabjának bemutatásának előadását. Az újdonság a következő szereposztásban kerül színre: Theysen — Penvesi, Helga — Borostyán S., Christensen — Hegedűs, Carsten — Odry, Jozefer — Fábán K., Erzi — Kész E.

A Zeneakadémia előkészítő tanfolyam (Erzsébet-körút 8. szám) megkezdte idei működését. A beiratások javában folynak és élénk érdeklődés mutatkozik a jól szervezett és kiváló tanárokkal rendelkező intézet iránt, melynek élén *Vámos Gizella* urnó a kiváló művésznő és zenepedagógus áll. Beiratások naponta délelőtti 8 órától délután 7 óráig tartanak.

Hangverseny a Margitszigeten. A Népszínház személyzete szerdán, 7-ikén nyugdíjintézte javára hangversenyt rendez a Margitszigeten. Jegyek a hangversenyre a Népszínház kapusánál, a két margitszigeti szálló kapusánál és a margitszigeti hidó pénztárosánál váltatók.

Soproni színészet. Sopron város tanácsa a színházi bizottság javaslatára elhatározta, hogy a vidéki színészet országos felügyelője által ajánlt oly színkerület alakításához, melybe Sopronon kívül Győr, Komárom és esetleg Pépa tartoznának, hozzá nem járul, mert különben Sopronban csak november hónapban venné kezdetét a magyar idény és így a német színészet továbbra is elsőbbségben maradna. A tanács legeélszerűbben *Szombathely* tartán megoldhatónak a kerületalakítás kérdését, mely esetben a soproni magyar színház idénynek a német felett feltétlen elsőbbség volna biztosítható.

Vidéki színészet. Zilahy Gyula aradi színházgató társulata 3-ikán, szombaton kezdi meg az őszi szezont Makón. A társulat október elején megy Aradra, ahol a téli szezont tölti, mert Zilahy a téli szezont végével a debreczeni színház vezetését veszi át. A jeles erőkből összeszervezett társulat Aradon előadja *Somló Sándor Fra Girolamóját*, *Petőfi Tigris és hiendáját* és *Madách Mózesét* is.

FŐVÁROS

Játszóterek a gyermekek számára. A középítési bizottság előterjesztése s a mérnöki hivatal javaslata alapján a tanács kívánatosnak jelentette ki, hogy a főváros belső területén fekvő, üresen és használatlanul álló telkek, amelyek egyrészt a fővárosnak, másrészt a közmunkák tanácsának a tulajdonai és a gyermekeknek való játszótereknek alkalmasak, erre a célra ideiglenesen használtassanak. Ilyenek: a Zrínyi- és a Sas-utca sarkán levő térség, a Wesselényi- és a Dohány-utca sarkán levő üres telkek, a Német-utcaiban, a Baross- és József-utca között levő térség, a Mester-utca megszelésítésére kiszajátított üres telkek. A tanács a Krisztina-körút mentén fekvő, továbbá a Rudolf-köpart és Balaton-utca közé eső helyeket szintén hajlandó játszóterek céljára átengedni.

Nyíltér.

Az illetékes miniszterterületek felügyelete alatt álló

Esti Kereskedelmi Szaktanfolyamokra

A beiratások már megkezdődtek. Előkezdődés és beladós-csatornyák. Nők is felvételen. Záróvizsgálatok. Végbírnyitvány. Tanulj egész évre tíz korona. Hallgató csak korlátolt számban. Beiratás délután 1-3 óra, este 8-10 között a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületében, Andrássy-út 13. Prospektussal szolgálunk. — Ugyancsak a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületében. (Egész évre tíz korona, fél évre egy korona.) Díjmentes helyszíneveztes főnökök és alkalmazottak részére.

Csillaghegyi „ÁRPÁD“-forrás

Kitünő üdítő és borvíz. Kapható minden fővárosi, megyei-kereskedésben és vendéglőben.

Központi iroda: I., Attila-körút 37. sz.

Fix fizetéssel

állandóan alkalmazunk két intelligens urat

eredeti REMINGTON-írógépeink

helybéli eladására. Csak írásból ajánlatokat — addigi életútja és működés, valamint referenciák feltüntetésével kérünk.

Glogowski és Társa, VI., Andrássy-út 12.

Rohitschi étvágyat gerjeszt, előmozdítja az emésztést és szabályozza az anyagcserét.

KRISTALY
 szerves és hidroszénhidrogén-származékokra, melyek szén-savval felületik. Az emésztést elősegítő pomposz asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentesen szállítják. — Kérjen árjegyzéket a Szt. Lukács utrád Kútvállalatától, Budán.

KRISTALY

(Az e rovat alatt közöltéknél sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Sanghai, szeptember 2.

(Reuter.) A kínai kormány engedett Japán kívánságának és elrendelte hogy az Askold és Grosboj orosz hajók az összes javítási munkálatokat beszüntessék.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A verekedés. Egy dányi parasztlégény állott ma délelőtt a pestvidéki törvényszék előtt kocsmai verekedésért.

- Horti Kis András, — monda az elnök — álljon ide! Volt-e már büntetvéf?
- Vótam.
- Miért?
- Verekedésért.
- Mennyit kapott?
- Három esztendő.
- Nagy verekedés lehetett az?
- Nagy vót!
- Hát aztán kit vert meg?
- Engem mögvert a Buga János, aztán meg én vertem meg ötöt.
- Nagyon megverhette, ha három esztendőt kapott érte.
- Elég nagyon.
- Meddig fektét a Buga János?
- Most is fekszik.
- Hol?
- A dányi temetőben...

A mai eset valaminek enyhébb volt, mert a bíróság csak másfél évre ítélte Horti Kis András, amiért megkéselte az egyik falubelijét, Dömsödi Mártont, aki azonban kisebb sérüléssel menekült. Mult év december 16-án éjjel néhány magyar államvasuti hivatalnok egy fiúmei vendéglőben idogát és beszélgetett. Egy Tomsa János nevű olasz lapkihordó, látva, hogy magyarok a szomszédai, durva megjegyzéseket tett a magyarokra. Az egyik vasuti rászólt, hogy mondja a szemébe, ha valami baja van a magyarokkal, mindenképp előttem pedig vegye le a kalapját.

— En osztrák állampolgár vagyok! — kiáltott az olasz. — És még az osztrák császár előtt sem veszem le a kalapomat.

— Majd leütöm — mondta egy Muraucsán nevű vasuti és le is ütötte a kalapját.

Tomsa még egyre azt hajtogatta, hogy ő osztrák állampolgár, amire Muraucsán ingerülten felelt:

— Füttyölök az osztrák császárra, én magyar vagyok!

Ekkorra már Tomsa barátai is beleegyeztek a viszálykodásba és a két párt között csakhamar dulakodás támadt. Dulakodás közben Muraucsán késével megszurtt egy Petrich Vince nevű olaszt. Így került Muraucsán királysértés és súlyos testi sértés miatt a budapesti büntető törvényszék elé, amely Bizaglich bíró elnöklésével ma tartotta meg ügyében a tárgyalást. Muraucsánt dr. Lengyel Zoltán védte, aki védőbeszédében arra való hivatkozással, hogy az osztrák császár megsértése a magyar törvény értelmében nem büntethető, — fölmentést kért. A bíróság a vádlottat fölmentette.

SPORT

Galamblovó-verseny a Margitszigeten. Az Országos Magyar Galamblovó Egyesület ma tartotta meg utolsó nyári versenyét felső margitszigeti pályáján nagy érdeklődő közönség jelenlétében. A mai versenyen került elődöntésre a vizsgá-díj, melyben az első gróf Pfeil Günther lett, míg a második és harmadik díjat gróf Zichy István és dr. Kosztka Emil osztották. A pouleokban győztesek lettek: Vermes Kornél gróf Zichy István, gróf Waldék Frigyes, gróf Pfeil gróf Kegelevich Miklós, dr. Kosztka, Eicke Szigfrid, Barthos Tivadar és Libis Adolf.

TÁVIRATOK

Az olasz kereskedelmi szerződés.

Róma, szeptember 2. Vallombrosából jelentik, hogy az osztrák-magyar-olasz kereskedelmi szerződés ugyszólván megkötöttnek tekinthető. A borsvám és a halászat kérdésében még nem jött ugyan létre a teljes megegyezés, de a még fennföggő differenciák olyanok, hogy azok elsimítására néhány nap múlva bizon számíthatni.

Róma, szeptember 2. A Stefani-ügynökség jelenti Vallombrosából: A kereskedelmi szerződési tárgyalásokhoz kiküldött osztrák-magyar alkudozók az olasz alkudozók tiszteletére ebédet adtak, amelyen gróf Lützow osztrák-magyar nagykövet és Orlando miniszter, valamint Mihalovics udvari tanácsos és Malvano szenátor igen szíves felköszöntőket váltottak. Gróf Lützow az olasz király és királyné egészségére, Orlando Ferenc József királyra mondott felköszöntőt. Mind a ketten kiemelték a két országot egybefűző barátságot és szövetséget és bizalmuknak adtak kifejezést, hogy a kereskedelmi politikai megegyezés, melynek megkötését legközelebre várják, nemcsak gazdasági, hanem politikai téren is hasznára lesz a két ország kölcsönös viszonyának.

A krétai kormányzó utja.

Róma, szeptember 2. György görög herceg 11 órakor a consulatába hajtatott, ahol Fusinato külügyi államtitkár fogadta, akivel délután 1 óráig értekezett. 1/3 órák a herceg Milanóba utazott. A pályaudvaron megjelent Fusinato államtitkár, a görög ügyvivő, a görög főkonzul, a candiai olasz főkonzul és a hatóságok más képviselői. Milanóból a görög herceg Erbába utazik, Tittoni külügyminiszter látogatására.

A takarmányhiány.

Bécs, szeptember 2. A gabonaszéde a vasutügyi minisztériumnál kérvényt nyújtott be, hogy a takarmányhiány következtében engedélyezett tarifa-kedvezményeket terjeszszék ki a Bécsben feladásra kerülő tengeri szállítmányokra is, mert a tengeri nem volt belevonva a kedvezményezendő áruk körébe, mivel Alsó-Ausztriában meglehetősen csekély a tengertermelés. Most azonban tetemes a tengeriszállítás és ez a körülmény indította a terményhiányt erre a folyamodásra.

Hözgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 2. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott buza tiszavidéki 11.10—11.35 K., bányági 10.85—11.20 K., mosoni és győri 10.85—11.15 K. Rozs tót felvidéki 8.05—8.20 K., pestmegyei 8.10—8.35 K., különféle magyar 7.90—8.15 K. Tengeri 7.60—7.80 K. Zab 7.25—7.70 K., válogatott 8.25 K.

Bécs, szept. 2. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 648.50. Magyar hitelrészvény 757.50. Bécsi bankjegysztilet 281.50. Union-bank 535.50. Länderbank 526.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 432.50. Déli vasut 89.75. Elbavölgyi vasut 424.25. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 344.—. Rima-rányi vasut 504.—. Alpesi bányászvény 442.75. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák koronajáradék 97.—. Lombard —.—. Török sorsjegyek 120.50. Német birodalmi márká 117.25—117.31. Napoleon d'or 19.04.

Frankfurt, szept. 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok májusra. Ésti forgalom. Osztrák hitelrészvény 204.50. Osztrák-magyar államvasut 137.50. Déli vasut —.—. Német bank 225.10. Disconto 121.40. Drezdai bank —.—. Berlini kereskedelmi bank 160.40. Golsenkircheni 222.60. Harpeni 217.50. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Hibernia —.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, szept. 2. (Ésti forgalom.) 40%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 204.40. Osztrák-magyar államvasut 137.10. Déli vasut 18.80. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készvény —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.25. (Ultimo.) Lombard —.—.

New-York, szeptember 2. (Terménytőzsde.) (Zár-lat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 11.10 (11.—). Szept.-re 11.51 (11.88). Dec.-re 11.35 (11.77). New-Orleansban helyben 11.— (11.3/8). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.85 (7.85). Stand white

Philadelphíában 7.80 (7.80). Refined in Cases 10.55 (10.55). Credit Balances at Off City 1.53 (1.53). — Zair: Western steam 7.55 (7.55). Rohe és Brothers 7.65 (7.50). Tengeri irányzata engedő. — Szept.-re 59.1/2 (59.3/4). — Dec.-re —.— (—.—). — Máj.-ra —.— (—.—). — Buza irányzata engedő. — Pinos: Őszi helyben 110.1/2 (111.5/8). Szept.-re 112.1/2 (113.—). Dec.-re 111.1/2 (112.1/2). — Máj.-ra —.— (—.—). — Júliusra —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 8.3/8 (8.1/2). Szept.-re —.— (6.65). Dec.-re 6.75 (6.95). Liszt: Spring Wheat elears 4.— (4.—). — Cukor: 3/4 —.— (3/4). — Őn: 27.12—27.25 (27.20—27.40). — Réz: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelenti.)

Chicago, szept. 2. (Terménytőzsde.) (Zár-lat.) Buza irányzata engedő. Szept.-re 105.1/4 (106.3/4). Dec. 107.5/8 (1.09). — Tengeri irányzata engedő. — Szept.-re 53.1/2 (53.7/8). — Zair: Okt.-re (6.95) 6.97. jan.-ra 7.07 (7.12). — Szalonna short clear 8.37 (8.37). — Sertésus: Okt.-re 11.— (11.15). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló: Szombat, szeptember 3. Római-katholikus: Mansuet. — Protestáns: Hildegard. — Görög-ország: (augusztus 21.) Tádé. — Zsidó: Ehl 23. S. Nez. Vaj. — Nap két: 5 óra 5 percek. — Nyugszik: 6 óra 20 percek. — Hold két: 11 óra 53 percek éjjel. — Nyugszik: 1 óra — 12 percek délután. — Utolsó negyed 3 óra 58 percek reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

Könyves Kálmán művészeti szalon (Nagymező-utca 37.) nyitva délután egész nap.

Nemzeti Múzeum. Képtár nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. A könyvtár történelmi és irodalomtörténeti kiállítása megtekinthető d. e. 9 órától délután 1 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépő-díj nincs. — Növénytar (Széchenyi-utca 1. sz.) megtekinthető kutatók számára délután 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

A földtani intézet múzeuma a Stefánia-utca nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona.

Technológiai Iparmúzeum zárva.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetéshez áruitásokat is eszközöl) a városi iparcsermokban (vasár- és ünneppanokon is) nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-körút 23. szám).

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Szeptember 2. —

Állomások	Ma reggel 7h			Előző 24 óral	
	Levegőny. mm.	Hőmérséklet (K)	Szél irányja és erője (1-10)	Levegőny. mm.	Hőmérséklet mx. ma.
Alpa-Selatina	82.0	12.8 EK	2	—	25 11
Késmárk	80.2	13.8 E	1	4	—
Budapest	80.6	16.2 ENy	1	2	13 25
O-Gyal	80.8	13.0 E	—	4	6 26 12
Beregy	80.9	14.4	—	4	21 19 12
Zágráb	81.4	16.0 E	—	4	14 21 15
Páma	80.1	16.0 E	—	4	1 24 10
Pecs	81.4	15.0 K	2	4	13 23 14
Debrecen	80.7	18.1 E	—	4	2 27 11
Szeged	80.1	15.8 EK	1	4	1 21 14
Arad	80.0	18.0 DK	4	1	1 25 16
Temesvár	80.1	15.3 BK	2	0	— 25 13
Kolozsvár	—	15.2 DNy	1	4	BY 25 13
Vajda-Bányad	81.3	16.5 EK	3	0	3 23 15
Nagycszben	81.1	12.0 EK	2	1	2 22 13
Bécs	81.6	13.7 NY	4	3	14 18 14
Prága	82.5	15.6 ENy	1	3	23 16
Krakó	83.4	13.1 K	1	3	24 12
Tarnopolc	—	—	—	—	—
Bregenz	80.8	11.2 Ny	1	3	5 17 9
Salzburg	86.4	11.2 DNy	2	3	15 —
Klagenfurt	82.6	11.6 ENy	1	3	22 9
Luzina	—	—	—	—	—

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen derűt, 1 = 65nyira derűt, 2 = részben felhős, 3 = 65nyira borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, * = hó, ☁ = köd, ☁ = zivatar.

Hazánkban az idő tegnapi túlnyomó részben esős volt. Szárazított eső azonban csak a nyugati és délnyugati megyéken esett, ahonnan zivatarokat is jelentettek. Legnagyobb volt a csapadék Herényben (31%). A hőmérséklet nyugaton kissé alacsonyabb lett.

A levegőnyomás maximuma Franciaország fölött húzódtott és az alpesi depresszió az Adria fölé került. Európában legtöbb eső az Apennin vidékén esett, míg egyebütt szárványosan és jobbra kis mennyiségben fordult elő.

Küldés: Szárazabb idő várható hőemelkedéssel és inkább csak délen még kevés esővel.

REGÉNY

KÉT SZENVEDÉLY

Írta: APRAXIN JULIA grófnő

(33)

Armand nem felelt; mert ebben a pillanatban Gregoire jött be nagy tálcával, amelyen tea, kávé, kalács, vaj, kenyérszeletek és más effélék voltak.

Armand a karosszékekben maradt, Viktor egy másikba telepedett le szembe Charcettal, akinek teával szolgált, magának is vett egy csészét, kávé-t töltött a szép fogával beleharapott egy pompás süteményszeletbe.

Aztán első óhségét lecsillapítva észrevette, hogy Charcet semmihez sem nyult.

— Mondd csak — kezdte — bőjtölsz te ma? Azt hiszem, nem vagyunk még benne a bőjtben! Honnan van hát ez a szigorú tartózkodás?

Armand mélabusan mosolygott és válasz helyett egy korty teát ivott.

— Talán fogadalmat tettél, hogy nincs szerencsém egyetlen hangodhoz sem?

— Te csak tréfálsz mindig — mondotta Charcet. — A te jókedved kifogyhatatlan. Téged látva, igazán azt hihetnők, hogy szakadatlan boldogságban élünk ezen a földön.

— Hát persze, bizony, — felelte Anglard élvezettel szürösölve a kávéját — ez a föld, eddig legalább, csak nyugalmat és boldogságot adott nekem; kivéve azt a sok megnevezhetetlen zűr-zavart, nyugtalanságot és gyötrelmet, amelyhez szives barátságod révén állandóan hozzájutottam! És attól tartok, hogy most is valami bosszantó válság hoz téged ide. Hát lássuk! Igazam van? Valami vastag ostobaságot követél el és most azért jössz, hogy a lehető legjobban kisegítselek ebből a bajból, amelybe belemásztál. Na hát? Nincs igazam?

— Nem! Nem egészen — sutogta Charcet. — Nem egészen; de körülbelül — felelte Viktor láthatóan komikus komolysággal.

— Nos hát, már semmit sem lehet helyrehozni, semmit sem lehet visszacsinálni! Fájdalom, kedves Viktor, most már csak szenvedni segíthetsz.

Armand olyan szomorú hangon mondotta ezt, hogy Anglard a lelke mélyéig meg volt indulva.

— Hogyan! — kiáltott fel. — Tehát egészen komoly a dolog! Én pedig nevettem, bocsás meg, kedves barátom!

Es karosszéket Charcethez tolván, így folytatta őszinte érdeklődéssel:

— Lássuk csak, mondd el egész bánatodat. Mondd meg, hogy mi történt; mi okozhat neked ilyen nagy fájdalmat?

— Ah, szegény Viktorom! — mondotta Armand mély sóhajással . . . Jobban szeretem, mint valaha! És én vagyok a legboldogtalanabb ember a világon!

— Ah! — felelte Anglard a félig komikus, félig komoly arcjátékkal, amely őt annyira jellemezte. — Jobban szeretted, mint valaha! Nagyon jó! De hát kit szeretsz jobban, mint valaha?

— A patvarba, hát Juliát! Hát szerettem-e én valaha mást, mint Juliát?

— Julia! — kiáltott fel Anglard újabb arc kifejezéssel, amely tökéletesen megfelelt a helyzetnek. — Ah igen, már emlékszem, hogy mikor elváltál tőlem, hogy fölkeresed nagybátyádat Mon-Reposban, már megmondtam . . .

— Bizonyos, hogy megmondtam . . .

— Igen . . . De mivel annyiszor változol s mivel másrésről megtudtam La Feuillade házasságát s mivel tudtam, hogy a feleségével Ouchyba ment . . . Ouchy pedig közel van Mon-Reposhoz . . . Megértheted tehát, hogy mikor azt mondtad, hogy jobban szeretted, mint valaha, nem tudtam biztosan, hogy kettőtök közül kire célsz. Juliára-e vagy pedig Klotildra és ne vedd zokon, de bevallom neked, hogy inkább gondoltam Klotildra.

— Miért!

— Mert mélységes gyötrelmet azt tudnom, hogy Julia iránt való szerelmed épp olyan komoly, mint ez. Csak egész sor bánatot látok ebben Julia számára, a te számára és kivált nagybátyád számára . . . Szegény Julia! Mindig igazán szeretted téged; most pedig, hogy férjnél van, ez bánthatja a lelkiismeretét. Sohase tudásd vele, hogy szereted őt, szenvedsz érte és miatta. Julia sokkal erősebb, semhogy valaha is vétsen kötelességei ellen; de a küzdelem, amely a szívében végre fog menni, meggyötri majd. Ó, irgalom, Armand, szánd meg őt, kerüld.

Most Armand elmondta mindazt, ami Mon-Reposban közte és Julia között történt. Semmit sem titkolt el és amikor a végére ért, az áldozat meghozásának, a válásnak a pillanatához, annyira elérzékenyedett, arca annyira fel volt dülva, hogy Anglard bárora is áthatott barátjának a felindulása.

Elég hosszú némaság következett Charcet vallomására. A két fiatalember elmélyedve szomorú gondolataiba, egyetlen szót sem szólt.

Viktor, aki mindig jó volt, azon töprengett, mit eszeljen ki, hogy csillapítani próbálja Armand bánatát, amikor ez hirtelen így kiáltott fel:

— Viktor! Akarsz-e nekem egy nagy szívesseget tenni? Vagy jobban mondván, akarsz-e a segítségemre lenni abban, hogy kevesebb elkeseredéssel viseljem el a fájdalomamat?

— Kételkedhet-e ebben? Szólj! Jól tudod, hogy semmiféle áldozattól sem riadok vissza, amikor arról van szó, hogy régi szeretetemnek őszinteségéről tegyek bizonyosságot.

— Nos, akkor hát figyelj rám. Páris vagy bármely más hely, ahol az ismerősök vagy az ugynevezett barátok együtt vannak, ezidőszent teljesen gyűlöletes; pihenésre, nyugalomra van szükségem; arra vágyokozom, hogy egyedül legyen veled, távol a közömbös emberek forgatagától, amely Párisban kavargó, amerre csak járok, ami rettenetesen hat az idegeimre, ami gyötör, egy szóval. Más szóval, akarsz-e engem Normandiába vinni magadhoz, brécampi kastélyodba?

— Hogy akarlak-e, kedves Armand! Persze, hogy akarlak, egyebet sem kívánok! . . . Csak egy kis időt adj arra, hogy befejezzem néhány ügyemet s öt-hat nap múlva egészen a rendelkezésedre állok. Aztán együtt megyünk Brécampba. Nos, így akard-e?

— Egészen így, kedves barátom és én szívelem mélyéből köszönöm neked szíveségedet, amivel a kedvemben akarsz járni. Majd meglátod, hogy mihelyt egyedül leszek veled Brécampban, egyrészt a te igaz barátságod, másrészt a falu nyugalma révén az én annyira beteg idegeim hamarosan meggyógyulnak majd egy kiséssel. S biztosítalak, hogy erre nagy szükségük van.

Néhány nappal e beszélgetés után a két fiatalember Evreuxbe utazott. A pályaudvar előtt Viktornak egy könnyű kocsija várakozott.

Viktor előre irt Brécampba, hogy emberei várják az evreuxi állomáson.

— Akarod-e két pejlómat hajtani? — kérdezte Viktor Charcet felé fordulva.

— Nem, köszönöm, — felelte Armand — inkább a vidékben gyönyörködöm majd; Normandia olyan szép, olyan zöld és üde; a látása nyugalomba ringatja a lelket.

Az uton Charcet alig nyitotta ki az ajkát. Viktor tiszteletben tartotta a némaságot.

Brécamp körülbelül nyolc mérföldnyire felelt Evreuxtól.

Körülbelül az ut felén Charcet észrevéve egy pompás kastélyt, Anglardhoz fordult és megkérdezte, hogy kié az a gótikus építmény azzal az óriási parkkal.

— De hiszen az Folleville! — felelte Viktor; ez a birtok, amelyet annyira megcsodálsz, La Feuilladé.

Charcet meglepetést eláruló mozdulatot tett. — Hogyan — mondotta Anglard — hát te nem tudtad, hogy La Feuilladenak jósága van erre felé?

— Éppenséggel nem!

— De — tette hozzá Viktor — téged ez senmiképpen se zavarjon; La Feuillade alig jön Follevillebe ebben az évben; ez nem igen fog bosszantani, mert fölteszem, hogy Klotildnak

egész jelenléte csak teher és kellemetlenség volna a számára.

— Ó, igen! Rendkívül nagy kellemetlenség! Éppenséggel nem tudtam, hogy Folleville Normandiának ebben a részben fekszik. Szerencsére birtokai Svájcban vannak; és úgy emlékszem, ausztriai utazásnak a tervéről beszélt; napról-napra várta bizalmas barátjójának, Mersdorf bárónőnek Ouchyba érkezését, ahonnan együtt kellett volna visszatérniük Bécsbe.

— Amit most mondtál, az nagy örömet okoz — felelte Armand — ilyen módon bizonyosak vagyunk abban, hogy nem érkezik ide La Feuilladeék, mert, amint láthatod, ha Klotildnak nem lett volna az a terve, hogy egy időre Bécsbe menjen, bizonyosan eljött volna néhány napra Follevillebe; ha pedig itt volna, bizonyosan keresztül-kasul bejárná a környéket. La Feuillade nagyon szép vadászatokot szokott tartani. Ha Klotild Follevillebe jött volna, akkor nagy vadászatakat, ünnepket, ebédeket, bálókat, műkedvelői előadásokat rendezett volna és akkor adieu nyugalom, amelyről álmódozunk . . . És aztán ki tudja . . . ez az asszony még újra kezdene az üldözéseit; agyon gyötörne; mert nem olyan szeszony ő, aki egyhamar le tudna mondani arról, amit a fejébe vesz.

— Ah, kedves Viktorom, az utolsó jelenetek óta, amelyek Mon-Reposban történtek és amióta az ő pokoli kacérkodása anyai bánatot okozott Juliának, irtózom ettől az annyira hiú, minden jó érzésből annyira kivetkőzött asszonytól.

— Igen, értem! — mondotta Anglard és aztán így elbeszélgettek mindaddig, amíg Brécampba nem érkeztek.

Charcet itt boldogan fészkelte bele magát a nyugalomba, amelyre egy sóvárgott és erősen remélt, hogy meg is kapja azt a pihenést, amelyet itt feltalálni remélt.

(Folytatása következik.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 2. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Raab Margit okleveles tanítónőt a havasmezői állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Rácz Mózes okleveles tanítót a bitai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Lőcsy Károly, Farkas József, Borovicsény János, Krompaszky Ede, Hoffelder Ignác, Czauer Erzsébet és Láncai Adél okleveles tanítókat, illetve tanítókat egyenazén állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké, — a zilahi m. kir. pénzügyigazgatóság Ábrahám Károly zilahi díjtalan adóhivatali gyakornokot a szilágy-somlyói m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte — a nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóság Várady Sándor adóhivatali díjnokot a nagykálói m. kir. adóhivatalhoz hivataloslag végleges minőségben kinevezte, továbbá Kresztény Mikály nagykálói m. kir. adóhivatali hivataloslag hasonló minőségben a nyiregyházi m. kir. pénzügyigazgatóságához áthelyezte, — a soproni kir. törvényszék élnoke Tóth Vendel igazolványos altiszteit a csornai kir. járásbírószághoz hivataloslag nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sepeghi Béla és Sepeghiné Stefezius Gizella balázsfalvi állami elemi iskolai tanítót illetve tanítónőt az izbugyradványi állami elemi iskolához, Balás Béla korlátkői állami elemi iskolai tanítót a szegvári állami elemi iskolához, Bácsy Frigyes kolozsalaguti állami elemi iskolai tanítót az apahidi állami elemi iskolához, Czehter Ilona drávaegyházi állami óvónőt a tátraszlavnicai állami óvodához, Zeller Gizella beregszászi és Szondy Izabella pöstyényi állami óvónőket kölesönsön, Kéméndi Gyula és Kéméndiné Kutrovics Ella felsővisői állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt pedig a krompachi állami elemi iskolához áthelyezte.

Pályázatok. Krassován (KrassóSzörény-megye) postamesteri állásra szeptember 23-ig, — Nagykágyán (Biharmegye) postamesteri állásra szeptember 23-ig, — Fogarasmegyében szolgabírói állásra szeptember 30-ig, — a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári állásra 14 nap alatt, — a törökkanizsai kir. járásbírósnál hivataloslag állásra 4 hét alatt, — a zilahi m. kir. adóhivatalnál gyakornoki állásra 14 nap alatt, — a szegedi kir. törvényszéknél aljegyzői állásra két hét alatt nyújtandók be a kérvények.

Table with columns for 'Sorsjegyek' (Lottery tickets) and 'Fénelmek' (Exchange rates), listing various types of tickets and their values in Hungarian crowns.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag lucerna magyar 58.—68.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona, vörös erdőlyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 68.—74.— korona, nagyszemű 78.—82.— korona. Disznósír: budapesti 70.—70.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 57.—57.50 korona, 3 darabos 60.—60.50 korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai 12.50—13.— korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszen a spekuláció a háborúhíreknek a külföldi piacokra gyakorolt hatására való várakozás következtében nagyon tartózkodóan viselkedett, minek következtében igen csendes volt az üzlet és a kulisszban kissé lemorzsolódtak az árfolyamok. A sorsopóban változatlan árak mellett szilárd maradt az irányzat. A Wienerbergi, galicjai Kárpát, elbavölgyi és gózhajzási részvények azonban emelkedtek, a két utóbbit a Duna vízének emelkedése következtében.

A déli tőzsdén Bankvercin emelkedett, egyebekben nem történt árváltozás. Gózhajzási 870-re emelkedett. Wienerbergi 818.

Zárlat üzletelen, gyengült. A magánkamatláb 3%^o.

Bécs, szept. 2. (Magyar értekek zárata.) 4% aranyjárdék 118.85. Magyar koronajárdék 97.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.50. 4% magyar földterhermentesítési kötvény 97.25. Magyar hitelbank-részvény 756.50. Magyar nyeresémeny-kölcsön-sorsjegy 206.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank-részvény —. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Rimamurányi vasműrészvény 503.25. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1612. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasuti állami kötvény —. Magyar jelzálogbank 509.—. Adria hajzási r. t. 474.—.

Bécs, szept. 2. (Osztrák értekek zárata.) 4% papírjárdék 99.40. 4% ezüstjárdék 99.40—100.15. 4% osztrák aranyjárdék 119.15. Osztrák koronajárdék 99.25. 1860. sorsjegy 152.83. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 461.—. Osztrák hitel-részvény 648.—. Angol-osztrák bank —. Unionbank 525.50. Bécsi bankgyűléslet 535.—. Osztrák Länderbank 431.75. Osztrák-magyar bank 1614.—. Osztrák-magyar államvasut 638.50. Déli vasut 88.25. Elbevolgyi vasut 423.50. Dunagózhajzási társaság 867.—. Alpesi részvény 442.75. Dohányrészvény 343.50. 20 frankos arany 19.03. Cs. kir. arany (vert) 117.25. Londoni váltóár 239.65. Német bankváltók 117.25. Lípót-kohó 392.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 689.—. Török sorsjegyek 130.25. Az irányzat gyengült.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szept. 2. (Zárlat.) 4% papírjárdék 100.40. 4% ezüst járdék 99.75. 4% osztrák aranyjárdék 101.80. 4% magyar aranyjárdék —. Elbevolgyi vasut —. Osztrák hitelrészvény 204.50. Magyar koronajárdék 97.75. Déli vasut 18.90. Osztrák-magyar államvasut 137.40. Károly Lajos vasut —. Kassa-oderbergi vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. Bécsi váltóár 85.25. 4% új orosz kölcsön 91.50 Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpesi bányászrészvény —. Olasz járdék 194.10. Disconto Commandit 295.50. Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 227.50. Dynamit Trust 183.10. Geisenkirchen 222.10. Harpeni 216.50. Laurakohó 251.—. Az irányzat gyenge. Páris, szept. 2. (Zárlat.) Osztrák-magyar

Állami vasut —. Uj Hérök-konzol 87.45. Egyiptomi járdék 107.75. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 1185. 3%-os francia járdék 98.55. 4%-os spanyol járdék 87.70. 3%-os új törlesztendő járdék 98.40. Crédit foncier de France 585.—. Alpesi bányászrészvény —. 4% 1890. román kölcsön —. Görög kölcsön 227.50. Váltó Olaszországra % pari. Váltó Amsterdamra 206.50. Váltó Brüsszelre % 1/2. De Beers 470.50. Chartered 44.—. 5%-os bolgar kötelezvény 425.—. Magyar aranyjárdék 190.95. Déli vasut 93.—. Váltó Londonra 252.50. Osztrák aranyjárdék 103.—. Török sorsjegy 125.50. Meridional vasut —. 4%-os olasz járdék 103.95. Ottoman-bank 569.—. 3%-os francia járdék 98.55. Osztrák földhitelintézet 1301. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 326.75. 4%-os 1896. román kölcsön 100.75. Dohányrészvény 380.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.18. Rio 13.68. East Rand 209.50. Randfontein 77.50. Magyar jelzálogbank 544.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szept. 2. (Zárlat.) 4% papírjárdék 100.50. 4%-os osztrák aranyjárdék 101.70. 4%-os magyar aranyjárdék 100.30. Osztrák hitelrészvény 204.80. Osztrák-magyar államvasut 137.70. Északnyugati vasut 195.—. Bustiaderai vasut —. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankgyűléslet 135.70. Villamos részvény —. 3%-os magyar aranykölcsön 83.20. 4% ezüstjárdék 100.50. Osztrák koronajárdék 99.80. Magyar koronajárdék 97.55. Osztrák-magyar bank 116.30. Déli vasut részvény 18.90. Elbevolgyi vasut 107.—. Bécsi váltóár 852.33. Párisi váltóár 809.66. Unionbank részvény —. Alpesi bányászrészvény —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szept. 2. (Zárlat.) 4% papírjárdék 102.30. 1860. sorsjegy 153.70. Déli vasut 18.60. 4%-os Osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 204.35. Osztrák-magyar államvasut 137.30. Olasz járdék 104.30. 4%-os magyar aranyjárdék 100.20. Az irányzat nyugodt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szept. 2. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 117—118 fillérg. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 117—118 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 117—118 fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként kilogrammon súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 k.-grammig terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérg. — IV. Romániai eredeti (stachl): Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — fillérg. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) 119—120 fillérg. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 118—119 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 115—116 fillérg. Sertésárak száma: 1904. augusztus 31. napján volt készlet 37.931 darab. — 1904. szept. 1. napján felhajtott 904 darab. 1904. szept. 1. napján elszállított 561 darab. 1904. szeptember 1. napján maradt készletben 38.334 darab.

Advertisement for 'FŐSZ 1904.' featuring a list of goods and prices, including 'Legdivatosabb uri felöltők', 'ulster', and 'öltönyök'.

Advertisement for 'Legjobb PAP' featuring images of a hat and a coat, with text 'Legjobb PAP' and 'Legolcsóbb PAP'.

Advertisement for 'GICHNER JÁNOS' featuring a list of goods and prices, including 'Sárcsuható vasúgy 3 db', 'kivethető matraccal', and '1 rongy paplan'.

Large advertisement for 'INGYEN LÁDA!! CSOMAGOLÁS!' featuring 'SIKERÜLT' and 'Bámulatos olcsó árak:' with a list of various goods and their prices.

Advertisement for 'Látványosság az Agulár Dávid új cipőüzlete' featuring an illustration of a man in a suit and a list of shoes and their prices.

Advertisement for 'Gyógyítható a sérv?' featuring text about hernia treatment and 'POLITZERMÓRÉS FIA'.

Advertisement for 'Erzsébet-körút 26. szám' featuring 'SÁRKÁNY J.' and 'Sárcány és Schütz' with text about a business and its location.

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1904. szeptember hó 3-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Sursum corda!

Szombat 4 felvonásban.
Események:
Gyula Fyvé Jászai
Gyula Fyvé László Pálffy
Gyula Fyvé Alice Virvári M.
Sóth Áron Gál
Eszter Leuker
Herman József Beregi
Rhebar Iván
Fedeor Deil

Kezdete 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban.
Események:
Volkhardt Balassa
Klári Gasi
Lacón Tany
Helbig Góth
Bauswits Ország
Höyven Tapolczai
Kodás Fenyvesi
Mihalek Szerényi
Spiss Dayka

Kezdete 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

A királyné csipke-kendője.

Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Szép mosóné.

Operett 3 felvonásban.
Események:
De Marly Mihályi
Jallicura Nánó
Loretta Bányó
Prietto Csatai
Manon Csikvárné
Toussie Lechner

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A hajduk hadnagya.

Nagy operett 3 felvonásban.
Események:
Blanchefort B. Szabó J.
Balajthy Parkas
Kressenbrenn Márton
Vivante Glóth
Bischoffshofen Helga
Borony Ráthonyi
Hájas András Vanyóci

Kezdete 7 1/2 órakor.

VÁROSL. NYÁRI SZÍNHÁZ.

A hét Schläzinger.

Komédia 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A gyorskocsitól a gyorsvenetig.

Kezdete 7 1/2 órakor.

Fogfájás

A fogfájás oka a legtöbb esetben tagadhatatlannal
a fogak elhanyagolásában

keresendő. A következőkre tessék tehát pontosan figyelni. A száj okvetlen kiöblítendő, a mely célra szolgáló vizet felforraltjuk azután lehűtjük, azonban soha se használjunk langymeleg vizet; ha azonban a nagyon érzékeny fogakra hideg volna, akkor tartuk a száznak egy kevésbé érzékeny helyen addig, míg egy kevésbé megmelegszik és azután öblítsük ki jól a száját. Egy nagyon alkalmas szájviz, melynek használata anti-

szeptikus- és tonikus tulajdonságainál fogva még a fogidegek fájdalmas állapotában is ajánlható az

Ebermann-féle szájviz.

Ez fenti utasítás szerint, vízzel keverve, alaposan tisztítja és fertőtleníti a fogakat és szájrészt és eltávolítja a lyukas fogaktól vagy a visszamaradt ételmaradékoktól eredő kellemetlen szagot.

Főraktár: Dr. Ebermann, Prag. Ebermann szájvize üvegekben a 3 K., 1 K. 50 fill. és 20 fill.; Ebermann fogpora dobozokban a 1 K. 20 fill. és 60 fill. gyógyszerárakban, droguériákban és illatszertkereskedésekben kapható.

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

SEMMELEHOFF TERKA

18 attrakció.

Az előadás kezdete 8 órakor.

A műsorban reggeli 5 óráig VORÓS ELEK előzenekara hangversenye.

ŐS - BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. n. 6 órától reggeli 4 óráig.
Ma, szombat, szeptember 3-án:
Nagy ünnepély:

Török világ Ős-Budavárában.

Török emléksouvenir, a törökök és kurucok nagy díszfelvonulása, Budavár ostroma, hárem, török kaváca, török karaván tevéken, török zenekar, stb. stb.

Moulin rouge: danse de ventre.

Morcaschani La et Do
kreol nőballetista. a legújabb francia tánc édeskei.
Adras VIII Redfort
okvilárisztikai osoda. a lusta szonglör.
La belle Theresita Petit Paul
úrókötél művésznő. a kis Pagantini
és a többi remek attrakció.

FOLIES COMIQUE:

Közkívánatra: Egy kis garnizonból.

A bosnyák ezred zenekarának monstré-hangversenye

Nagy park-tűzijáték!

Rendező: FRIEDMANN A. igazgató.

Belépő-díj 1 korona. Kedveményos jegyek 40 fillér ráfizetéssel érvényesek.

Az előadás az időre való tekintet nélkül megtartatik.

Magyarnak Pécs, Némeinek Bécs.

Ne küldjék pénzünket külföldre.

Legalkalmasabb úri ajándék (hisz természetesen nagyszámú) szivarok, szelencék, gyufatartók, zsebkész, szivarvágó és írón. Valódi ezüstből művésztől kivitelben 52 korona. Kisebb készletben és pedig szelencék, gyufatartók és szalpa 40 K. Remek kivitelű szivarok, szelencék, valódi ezüstből.

SCHÖN WALD IMRE
magyar órásmester és órásgyáros, PÉCSETT 12.
Nagy képes árjegyzék ingyen.

„Lyon városához“

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget és mélyen t. vevőimet, hogy üzletem a Koronaherceg-utca 9. szám alul Múzeum-körút 3. szám alá, a volt Baumvald Testvérek-féle helyiségbe helyeztem át.

Ezen alkalommal felhívom a hölgyközönség szíves figyelmét feltűnőm keltő fekete és színes öszli és téli divatkeimeimre, mosó és gyapjú fanellekre, melyeket a legjobb minőség dacára igen mérsékelt árban bocsátok a t. e. vevőim rendelkezésére.

Remekül összeállított mintagyűjteményemet készséggel küldöm kívánatra ingyen és bérmentve.

Kiváló tisztelettel

Frank Lajos

„Lyon városához“
Budapest, Muzeum-körút 3. sz.

Onkéntesi egyenruhák és katonai felszerelések

páratlan elegáns kivitelben legújításokban

Blum Sándor

elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelő intézetében készítenek. Ő felszere a perma- enaszár és orosz nagyherceg udvarszállítója.

A méretek felvételre vigé a cég saját költségén szabásait vidékre elküldi.

BUDAPEST,
Váci-utca 15.
Árjegyzék ingyen

Zeneakadémiai előkészítő tanfolyam

VÁMOS GIZELLA

államilag képesített okt. szonatanár zeneiskolájában
VII., Erzsébet-körút 8. szám
(a New-York palota átellenében).

A beírások az 1904-1905-iki tanévre folyamatosan vannak, s eszközölhetők azaz a d. e. 8 órától a. n. 7-ig.

Beírási díj 4 korona.
Tandíj az éneke 200, a többi tanácsok alább osztályán 120, a felsőbbeken 100 korona évenként. Tanulmányok: ének, zongora, hegedű, gordonka, cimbalom, zeneesztés, zeneelmélet és karéneki.

Felnőttek számára esti tanfolyam.

VIII. KER. ZENEKONZERVATORIUM

VIII., József-körút 40. I. em.

A beíratások megkezdődtek és napenként 9-12-ig és 3-6-ig eszközölhetők. **Kiképzés a zene minden ágazatában, kiváló tanerők által.** Ugyiszólván magánoktatás, miután óránként csak két növendék tanul.

Tandíj havi 10 korona. Beíratási díj nincs.
Takács Jakab, igazgató.

Részakíthattalan két munkásöltönyök.
Szécs, bonckészpenyek és brods-kabátok kaphatók **Guttmann J. és Társánál, VII., Kerepesti-út 16.**
Minták kioldatra ingyen és bérmentve.

Láhne-féle

tan-és nevelőintézet Sopronban

All teljes 8 osztályú gimnáziumból, 6 realosztályból és 4 elemi osztályból,

Bizonyítványai államérvényesek
Egyéni nevelés és tanítás. Lelekiismeretes és szigorú ellenőrzés a tanuláskán. Egyszerűsége felvétel a városon kívül. Új növendékek már augusztus hóban is felvételtnek. Prospektusok és mindennemű felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Schmidt M.

szíjgyártó, nyorpos és bőrnövés
Budapest, VIII., Kerepesti-út 25. sz.

Ajánlja saját gyártmányú kocsizó és lovász-szereszközöket, mindennemű utazóberendezést, pécs, szivar- és cigaretták stb. társait. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltenek. Árjegyzék bérmentve.

A Kalap-király

Elismert specialista 3., 4., 5.-koronás férd és női elsőrangú kalap-különlégekben. **BUDAPEST, VI., Eszű-út 6, Klotild-palota.**

Most jelent meg

a közelendő izraelita nagy ünnepekre

Schwarz Ignác

Könyvkereskedésben
Budapest, VII. ker., Király-utca 3. szám.
harmadik kiadásban

FRIEDMANN MÓR-nak

a pesti ízr. hitközség boldogult nagy kántorának most is használatban lévő zsinagógi énekesi a magyar szöveggel.

Kapható 1 K. 20 fillér beküldése ellen.

Ugyancsak ott kaphatók: Mindennemű ízr. vallás szerinti és egyházi szerek, ünnepi és hétköznapi **imakönyvek** egyszerű és díszkötésben. **Talenzek** tiszta sojony és gyapjuból, arany és ezüst bordurak. Új és használt **török, valódi arany és ezüst műhímzéssel** ellátott töróra való köpenyek. Frigyláda-függönyök, terítők és menyegzők vállalata jutányos árak mellett.

Postai megrendelés lelkisimertesen eszközöltetik.

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték V. osztályának huzása

f. évi szeptember hó 6-án és 7-én lesz.

A XIV. sorsjátékban rövid idő alatt még

11 millió 631.000 koronát

kézpénzben sorsolnak ki.

A V. osztályú sorsjegyek megújítási árai:

(melyek már a IV. osztályban játszottak)

1/1 eredeti sorsjegy korona 32.—

1/2 " " " 16.—

1/4 " " " 8.—

1/8 " " " 4.—

A V. osztályú vételsorsjegyek árai:

(új vevőknek)

1/1 eredeti sorsjegy korona 36.—

1/2 " " " 68.—

1/4 " " " 34.—

1/8 " " " 17.—

A folyó sorsjáték 3-ik osztályában a

30.000 koronás főnyereményt

ismét nálunk nyerték és yolo t. felénknek nagyjából szegénysors embereknél fizették ki.

Török A. és Tsa

bankháza, Budapest.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.

Központ: **Teréz-körut 46/c.**

Fiókok: Váci-körut 4., Muzeum-körut 11., Erzsébet-körut 54.

Sürgőnycim: **Törökbank.**

Acetylen lámpák

koesi rud-, Spritzbogen-, pózna-, asztali-, kerti-, udvari-, istálló- és kézi

Acetylen lámpák.

= Automobil lámpák. =

éjjeli szántásoknál gézekre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 16. sz.

(Andrássy-ut és Király-utca között.)

Árjegyzék ingyen.

Törvényesen védv.

Borsajtólók

Maillie rendszer, kettős áttételi folytonosan működő szerkezettel a legtökéletesebb kivitelben

Szücs Zsigmond-nál

Budapest, Nagymező-u. 68.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre

arany és ezüst neműek olcsón árfelemlés nélkül, Grünberger Armin Béla órák, órák és ékszerkereskedők Budapest, IV., Váci-utca 30. sz. I em. 23 Haris bazár.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, főleggyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésre legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.

Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Levél útján is biztos gyógyszer.

* Párisi különlegességek. *

Párisban időseim alkalmával becsereztem a legjobb eredeti párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy a legkisebb igényeket is kielégíthesem. Minden málan vásárolt cipőért 1 évi irás-beli jótállást vállalok, hogy a felsőbör ropedése ki van zárva, ha GUZI-konocsossal boken, idő előtti elszakadása esetén ingyen megcserélem.

Ha minden vidéki rendelést vagy teljesen portamentesen vagy kívánára 1 pár elegáns cipő számít mellékelek ingyen. Nem megfelelőit kiadórok vagy a pénzt visszazdom.

Hogy mindenki meggyőződjék világhírű GUZI-konocsóm jószágáról, mindenki ki címét volem közli, 1 tégely kénocás és több száz eredeti fényképfelvételek ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. — Legfontosabb mérések: ha horintyában egy papírrapra állva a lábtalp körvonalát lerajzoljuk.

férfi elegáns víz fűzőcipő	3.50	Párisi divat elegáns sevré,	3.50
Érős víz sima dupla talppal	3.20	fűzős v. gombos, selyem-	4.20
Box bakancs varrott talp,		bélésel, női	
elegáns	4.50	Kivágott kőcátos szalon-	2.—
Feltűző elegáns szaloncipő,		lak v. finom bőrcipő.	
fűzős, valódi sevré bőrszárral	4.50	Gyermekcipő, magas, 8 évig	1.—
Elegáns sevré, női, cugos,		Zergebőr, magas, gyermek,	
vagy fűzős	3.20	fűzős, szegőcipő, 7 évig	2.—
Feltűző elegáns angol box		fűzős, női	
fűzős, női	3.80		

AGULÁR IGNÁC

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.

a Rókus-kórház templomával szemben.

GUMMI

és halhólyag, valódi francia és amerikai évszázados különlegességek eredeti csomagolásban!

Orvosi ajánlván! Feltétlenül biztos!

Árak: tucatszámot 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Női óvszer „Pessarium oclusivum” Menzinger tanár szerint, orvosi rendeltetése adatik ki.

UJ! Auto vaginal spray! a legbiztonságosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15.—

Legújabb képe árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett küld.

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszergyár

Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 17.

Alapítva 1878.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugyesófolylat, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idogbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA)** még úregyebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelre díjtalanul válasz; kívánára gyógyszerék. — Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám.

Félemltet: bejárát a tépcsónél. — Külön váróterem.

Változatlan **JOD-VAS**

LABDACSÁI BLANCARD

ÉS SZORPJE

SÁP-KÓR
ANGOL-KÓR
HALVÁNYSÁG
GÖRVELY-KÓR
VÉRSEGENYSÉG ellen.

BLANCARD, 40, Rue Bonaparte, Paris.

„Készülék tengervíz leparlására hajók számára”

című, 1898. június 7-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek

Szives ajánlatokat „W. H. 5327” jellegű al. Mosse Rudolf, Bécs, I., Seilerstraße 2. továbbít.

+ INGYEN +

és bérmentve, zárt borítékban küldjük bárkiak legújabb megjelent rendkívül érekes tartalma, több ezer ábrával és bő magyarizzattal ellátott árjegyzékünket.

Universal sérvkötők pártadnak kis gummi-nyomlappal a legmagyarizzattal ellátott árjegyzékünk.

GUMMI helhólyag, női szerek, bő magyarizzattal és használati utasítással. — 20 korona megrendelési huz szárnak engedmény.

Műkezek, mülábak műfüzők, támgépek, egyenestartók, gummiharisnyák, baskötők pontos utasítással és leírással.

Az Árjegyzék közel az „első segély” leírását. Mentőszerek-nyek célszerű és iparvállalathoz kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályosra bő magyarizzattal.

BETEGTOLÓ SZEREK.

Cím:

Magyar orvosi műszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32.

(a Rókus-kórházal szemben).

+ A vörös keresztre ügyeljünk! +

„Neurasthenie” (ideggyengeség).

E betegség megállításáról és gyökeres gyógyításáról szóló pálya-nyertes a legújabb tapasztalatok szerint újra átdolgozott mű-megjelent. 200 oldalnyi tartalommal, sok ábrával. A mű, amely nemet, francia és angol nyelven kapható a legkényelmesebb tonocsadól és legbiztosabb útmutatóval szolgál, ágyvelő-mentő szenvedélyek következményeinél és minden új fajta bajnál. Levélbolygokban beküldés 2 koronáért megrendelhető a szerzőnél Dr. RUMLER szakorvosnál. Genfben Nr. 77 (Svájc). A Dr. Rumber-féle specialis gyógyítást „Sylvana” egész éven át üzemben van. Legkisebbségű gyógyszer, egyetlen a maga nemében.

